

Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta tělesné kultury

Historie paralympijských her

Diplomová práce

(bakalářská)

Autor: Pavel Klimeš

Pracoviště: Fakulta tělesné kultury Palackého Univerzity

Vedoucí práce: Mgr. Jakub Válek, Ph.D.

Olomouc 2013

Bibliografická identifikace

Jméno a příjmení autora:	Pavel Klimeš
Název diplomové práce:	Historie paralympijských her
Pracoviště:	Katedra rekreologie
Vedoucí diplomové práce:	Mgr. Jakub Válek, Ph.D.
Rok obhajoby diplomové práce:	2013

Abstrakt:

Úkolem mé bakalářské práce je vytvořit souvislý a chronologický přehled vývoje světových paralympijských her od roku 1960, kdy proběhly mezinárodní hry (International Stoke Mandeville Games), které později dostaly název paralympiáda. V úvodu jsou vysvětleny základní pojmy, které jsou důležité pro získání přehledu o sportu handicapovaných, jako například tělesné, zrakové postižení, olympijské hnutí apod. V první části práce je vytvořen souhrnný přehled pořadatelských zemí a měst, které paralympijské hry organizovaly od roku 1960. Pomocí historické metody, je zpracován vývoj paralympijských her jako celku, ale i jeho jednotlivých akcí. Paralympijské hry jsou rozděleny na letní a zimní. V těchto částech jsou popsány důležité události, které se udály na jednotlivých hrách a které významně ovlivnily vývoj paralympijských her. Současně jsem zpracoval deskriptivní statistickou metodou data k jednotlivým akcím do souhrnného přehledu počtu sportovců, zemí a medailistů. V závěru jsou shrnuty získané poznatky. Mezi nejdůležitější mezníky paralympijských her patří založení IPC v roce 1989, který je zárukou dalšího progresivního vývoje.

Klíčová slova: Tělesné postižení, zrakové postižení, klasifikace, olympismus, paralympijské hry

Souhlasím s půjčováním diplomové práce v rámci knihovních služeb.

Bibliographical Identification

First name and surname of the author: Pavel Klimeš
Title of the master thesis: History of the Paralympic games
Department: Department of Recreology
Supervisor: Mgr. Jakub Válek, Ph.D.
The year of presentation: 2013

Abstract:

The task of my thesis is to form a continuous and chronological overview of the development of International Paralympics Games since 1960, when were held international games (International Stoke Mandeville Games), which was later named Paralympics Games. The introduction explains the basic concepts that are important to obtain an overview of the sport of disabled, such as physical disability, visual disability, the Olympic movement, etc. The first part is a comprehensive survey of the organizing countries and cities where was Paralympic Games organized since 1960. By using the historical method the development of the Paralympic Games as a whole, as well as of its individual actions has been elaborated. The Paralympic Games are subdivided into summer and winter. In these sections describe the important events that happened on each game and which significantly influenced the development of the Paralympic Games. At the same time I compiled using statistical data to individual events in the general list of athletes and medalists countries. The conclusion summarizes the acquired knowledge. Among the most important milestones in Paralympic history include the establishment of IPC in 1989, which guarantees the progressive development.

Keywords: Physical disability, visual impairment, classification, Olympism, Paralympic Games

I agree this thesis to be lent within library service.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci zpracoval samostatně pod vedením

Mgr. Jakuba Válka, Ph.D., uvedl všechny použité literární a odborné zdroje a dodržoval zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne 15. 6. 2013

.....

Poděkování

Děkuji Mgr. Jakubovi Válkovi, Ph.D. za odborné vedení, podnětné rady, připomínky a věnovaný čas.

1. ÚVOD.....	8
2. SYNTÉZA POZNATKŮ.....	10
2.1 TERMINOLOGIE A VYMEZENÍ POJMŮ	10
2.1.1 Tělesné postižení.....	10
2.1.2 Zrakové postižení.....	11
2.1.3 Klasifikace	12
2.2 HISTORIE OLYMPIJSKÝCH HER	16
2.2.1 Olympismus	16
2.2.2 Antické olympijské hry.....	17
2.2.3 Moderní olympijské hry.....	18
2.3 PARALYMPIJSKÉ HNUTÍ.....	20
2.3.1 Paralympijské organizace	20
2.3.1.1 Mezinárodní paralympijský výbor.....	20
2.3.1.2 Český paralympijský výbor	21
2.4 SEZNAM ZKRATEK	22
3. CÍLE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE.....	23
4. METODIKA	24
5. HISTORICKÉ SHRnutí ÚDAJŮ Z OBDOBÍ PŘED VZNIKEM PARALYMPIÁDY.....	25
6. PŘEHLED PARALYMPIJSKÝCH HER 1960 - 2012.....	27
6.1 LETNÍ PARALYMPIÁDY	27
6.2 ZIMNÍ PARALYMPIÁDY.....	45
6.3 MILNÍKY PARALYMPIJSKÝCH HER.....	52
7. PŘEHLED POČTU SPORTOVců NA PARALYMPIJSKÝCH HRÁCH.....	54
7.1 LETNÍ PARALYMPIÁDY	54
7.2 ZIMNÍ PARALYMPIÁDY	56
8. MEDAILOVÉ UMÍSTĚNÍ ČESKÝCH PARALYMPIONIKŮ.....	59
9. DISKUSE.....	60
10. ZÁVĚR	62
11. SOUHRN.....	63

12. SUMMARY	64
13. REFERENČNÍ SEZNAM	65
14. PŘÍLOHY	69

1. ÚVOD

Po skončení LOH v Londýně 2012, byly zahájeny 29. srpna XIV. paralympijské hry. Tyto paralympijské hry svým rozsahem, počtem účastníků, diváků a návštěvníků pořadatelské země, mediální sledovaností a mnohými dalšími aspekty byly rovnocenné ve srovnání s hrami pro sportovce bez postižení. V historii sportu handicapovaných tomu však tak nebylo. Sport lidí s postižením byl a mnohdy ještě stále jen na pokraji zájmu a sledovanosti. Díky organizování hromadných sportovních akcí pro sportovce s handicapem dochází ke změně pohledu na tyto spoluobčany. Podle průzkumu IPC v Londýně 2012 před slavnostním ukončením paralympijských her, bylo zjištěno, že 1 ze 3 dospělých Angličanů změnil postoj k lidem s postižením. 81% dospělých respondentů odpovědělo, že paralympiáda měla pozitivní dopad na způsob, jakým lidé s poruchou jsou veřejností vnímáni.

Proč jsem si toto téma zvolil pro svoji bakalářskou práci? Můj postoj ke sportu handicapovaných byl nulový. Vůbec mne nezajímal a dokonce jsem se cítil nejistě při sledování sportovců s postižením, někdy jsem měl pocit, že se to „nehodí“ a je to sportovci s postižením nepřijemné. Ke změně mého pohledu a myšlení přispěly dvě události v mém životě před pěti lety v roce 2008.

V tomto roce byla u mojí tříleté dcery diagnostikována juvenilní idiopatická artritida s postižením kolenního kloubu. Mimo jiné příznaky je hlavní problém v omezení hybnosti kloubu, bolestivosti kloubu, otoky kloubu a rychlejší vývoj postižených tkání. Díky rychlejšímu vývoji dochází k prodloužení postižené končetiny. Mimo veškerou léčbu a medikaci má dcera zakázaný typ zátěžových pohybových aktivit. Po těch pět let, kdy nemoc není na ústupu, je viditelné, jak dcera bojuje s každou fyzickou překážkou a snaží se vyrovnat sourozencům a dětem v okolí. Oproti třem sourozencům je mnohem aktivnější, odhodlanější a má vypěstovanou vůli bojovat s handicapem a mnohdy předčí svoje vrstevníky ve sportovních disciplínách, které nejsou ani pro její typ postižení vhodné. Je zcela evidentní, že vůle je více než polovina úspěchu.

Druhá událost byla ještě krutější pro moje okolí. Velice dobrý přítel při hokejovém utkání utrpěl poranění páteře s ochrnutím téměř 75 % těla. Skončil během 1 sekundy na invalidním vozíku s omezenou hybností horních končetin a dolní končetiny

jsou nenávratně nehybné. Psychický stav kamaráda procházel mnoha změnami od úplné bezmoci až po stav, kdy našel životní smysl a zapojil se opět do života rodiny, vrátil se mezi přátele. Obrovským motorem pro něj je to, že kolem sebe vidí osudy lidí podobné tomu jeho. Paralympijské hry v Pekingu 2008 probíhaly v období 6 měsíců po jeho úrazu. Dříve se o toto dění, stejně jako já, nezajímal. Peking sledoval s obrovským zaujetím. Výkony paralympioniků a jejich silná vůle k dosažení cíle ho přivedly zpět do života.

Doufám, že moje práce bude malým motorem pro handicapované v jejich těžkém životě a pro lidi bez postižení bude historický vývoj paralympijských her demonstrací síly a odhodlání sportovců a organizátorů, kteří jsou úplně stejného rodu jako my všichni – rodu HOMO SAPIENS.

2. Syntéza poznatků

2.1 Terminologie a vymezení pojmů

Abychom mohli lépe pochopit a proniknout do problematiky této diplomové práce a snáze se v ní orientovat, je třeba definovat několik klíčových slov neboli termínů, se kterými se budeme v dalších kapitolách nejčastěji setkávat. Základními pojmy v mé práci jsou: tělesné postižení, zrakové postižení, klasifikace, olympismus, paralympijské hry.

2.1.1 Tělesné postižení

Zdravotní postižení (fyzické, psychické), ztěžující a omezující normální život. Handicapovaní sportovci jsou na vrcholové úrovni klasifikováni dle hodnotícího systému, který se používá k rozdělení sportovců do tříd při různých sportovních aktivitách tak, aby jim poskytl srovnatelný výchozí bod pro trénink a soutěže, a tím zajistil „fair play“.

Tělesné funkce, struktury a poruchy

Definice: Tělesné funkce jsou fyziologické funkce tělesných systémů (včetně funkcí psychických).

Tělesné struktury jsou anatomické části těla jako orgány, končetiny a jejich součásti.

Poruchy jsou problémy tělesných funkcí nebo struktur, jako je signifikantní odchylka nebo ztráta.

Tělesné funkce a tělesné struktury jsou klasifikovány ve dvou samostatných sekcích. Tyto dvě klasifikace jsou uváděny paralelně. Např. tělesné funkce obsahují základní lidské smysly, jako jsou „funkce vidění“, jejichž strukturálním korelátem je „oko a k němu se vztahující struktury“. Tělo znamená lidský organizmus jako celek, včetně mozku a jeho funkcí, tj. myšlení. Mentální (nebo psychické) funkce jsou tedy zařazeny pod funkce těla. Tělesné funkce a struktury jsou klasifikovány podle tělesných systémů; podle toho nejsou tělesné struktury chápány jako orgány. Poruchy struktur mohou být anomálie, defekty, ztráta nebo jiná signifikantní odchylka v tělesných strukturách. Poruchy byly koncipovány v souladu s biologickými vědomostmi na úrovni

tkání nebo buněk i na úrovni intracelulární nebo molekulární. Z praktických důvodů však tyto úrovně nebyly zařazeny do uvedeného seznamu.

Poruchy představují odchylku od určitých společností obecně přijatých standardů biomedicínských stavů těla a jeho funkcí a definici toho, z čeho se skládají, jsou kvalifikovány hodnocením fyzických a mentálních výkonů vzhledem k těmto standardům. Poruchy mohou být dočasné nebo trvalé, progresivní nebo regresivní nebo statické, občasně nebo nepřetržité. Odchylka od normy dané populace může být malá nebo velká a může se během času měnit. (WHO)

2.1.2 Zrakové postižení

Popis základních postižení zraku podle klasifikace WHO:

Funkce zraku - Smyslové funkce, vztahující se k vnímání přítomnosti světla a vnímání tvaru, rozměru, obrysu a barev prostřednictvím zrakových stimulů.

Obsahuje: funkce zrakové ostrosti; funkce zrakového pole; kvalita vidění; funkce vnímání světla a barvy, zraková ostrost při pohledu do dálky a do blízka, monokulární a binokulární vidění; vizuální kvalita obrazu poruchy jako myopie, hypermetropie, astigmatismus, hemianopie, barvoslepost, tunelové vidění, centrální a periferní skotom, diplopie, šeroslepost a adaptabilita na světlo.

Funkce struktur souvisejících s okem - funkce struktur v oku a jeho okolí, které usnadňují funkce vidění.

Obsahuje: funkce vnitřních svalů oka, oční víčka, vnější svaly oka, včetně volných pohybů a fixace oka, slzné žlázy, akomodaci, zornicový reflex; poruchy jako nystagmus, xeroftalmie a ptóza

Vnímání spojené s okem a připojenými strukturami - vnímání únavy, suchosti a svědění oka a s tím spojené pocity.

Obsahuje: pocit tlaku za okem, cizího tělesa v oku, napětí v oku, pálení oka, podrážděnost oka. (WHO, 2013)

2.1.3 Klasifikace

Problematika hodnocení, klasifikace funkčních schopností a vyjádření stupně postižení (disability) u osob se zdravotním postižením není jen otázkou odbornou, ale i politickou. Pojem disability se stává stále důležitějším problémem s rozvojem moderní medicíny, která zvládá překonávat stále častěji klinickou smrt, dokáže léčit i velmi těžké, dříve smrtelné poruchy organismu.

V posledních 30 letech nabývá velké závažnosti omezení, které člověk prožívá v souvislosti s poruchami některých funkcí a struktur. Tyto „postižené“ funkce lze kompenzovat funkcemi neporušenými, tedy zdravím a faktory prostředí. Pojem disability se stal na mezinárodní úrovni zastřešujícím výrazem v oblasti funkčních poruch, aktivit a participací. Je také jedním ze základních pilířů Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví (MKF) Světové zdravotnické organizace WHO (International Classification of Functioning, Disability and Health – ICF). Ukazuje se, že hodnocení disability je různé v jednotlivých státech světa. V listopadu 2007 na konferenci v Miláně v rámci projektu EU MHADIE (Measuring Health and Disability in Europe – MHADIE) se Evropská komise, Rada Evropy, Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (Organization for Economic Cooperation Development – OECD), zástupci Světové zdravotnické organizace, Organizace spojených národů a představitelé dalších evropských organizací občanů s disabilitou dohodli, že ICF (MKF) se bude používat jako základní metodika k hodnocení funkčních schopností osob s disabilitou.

Práva zdravotně postižených se ve stále větší míře stávají součástí legislativy. Dokládá to jak legislativa evropská, tak přijetí Úmluvy OSN o lidských právech zdravotně postižených, na němž se Evropská unie aktivně podílela. Zvláště významnou se stává otázka zdravotního postižení v souvislosti s tím, že se dožíváme stále vyššího věku, což s sebou nese i rostoucí výskyt zdravotních obtíží ve stáří. Očekává se, že po roce 2020 bude třetina obyvatel Evropy starší 60 let. V určité míře se předpokládá i tzv. komprese morbidity do co možná nejkratší závěrečné fáze života. Zatím se však zdá, že nás ve vyšším věku čeká spíše zvýšená frekvence zdravotních postižení. Přitom cílem musí být maximálně možná, tedy optimální kvalita života jednotlivce, a to i starších osob s disabilitou. Tento posun se dlouhodobě odráží i v pohledu odborníků, kteří nevnímají člověka s disabilitou jako izolovaného jedince s tou či onou etiologickou

diagnózou, ale jako někoho, jehož problémy jsou dány dynamickou interakcí mezi ním a prostředím, v němž žije.

Dnes se hovoří ještě o dalším posunu, a to k modelu občanskému. Ten ovšem neznamená zavržení či nahrazení biopsychosociálního modelu, ale jeho rozšíření o důraz na aktivní participaci občanů s disabilitou. Odborníci i široká veřejnost by takovou aktivitu měli podporovat, aby občanům s disabilitou byla zaručena co nejvyšší dosažitelná míra autonomie, tedy rozhodování o vlastním osudu, aby se mohli v co nejširší míře zapojit do života společnosti ve smyslu ekonomickém, sociálním i kulturním. Je nezbytné, aby se zdravotně postiženým osobám vytvořily podmínky, vedoucí k jejich co největší samostatnosti. Jde o zvýšení jejich kvality života v nejširším slova smyslu.

Evropská unie i ostatní státy světa potřebují kvalitní, věrohodná a srovnatelná data. Bez nich nelze poznat a posoudit, jak se celková situace osob s disabilitou vyvíjí. Z tohoto hlediska má velký význam MKF, která vytváří koncepční rámec, umožňující další rozvoj v této oblasti. Díky MKF je možné lépe definovat a vyhodnotit pozitivní nebo naopak negativní dopady různých aspektů prostředí na participaci osob s disabilitou – jak toto prostředí zmenšuje důsledky zdravotního postižení (facilitace) anebo jak je naopak umocňuje vytvářením nových překážek. Čím lépe budou tyto údaje hodnotitelné, tím větší může být přínos a rozvoj politiky, od úrovně místní, regionální, národní až po evropské.

V Praze v roce 2006 byl přijat návrh definice disability – čistě podle Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví (MKF): „Disabilita je snížení funkčních schopností na úrovni těla, jedince nebo společnosti, která vzniká, když se občan se svým zdravotním stavem (zdravotní kondicí) setkává s bariérami prostředí.

Velký filosofický posun spočívá v tom, že Mezinárodní klasifikace (MKF) neklasifikuje osoby, ale popisuje a klasifikuje situace každého člověka v řadě okolností, vztahujících se ke zdraví. Zjednodušeně řečeno, každý občan má určitý zdravotní stav, který ho s různými životními situacemi konfrontuje, dostává se tak často do různých znevýhodňujících pozic. Klasifikace tedy nevytváří kategorie „méněcenných“ osob, označených devalorizujícím názvem.

Lidstvo se skládá z několika miliard lidí, kteří mají nejrůznější zdravotní stav, a protože žijeme v kolektivu lidské společnosti, jsou zdravotní stavy (health condition) různě využívané a technicky nebo organizačně řešené. Domníváme se, že Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví (MKF) se stane operativním a smysluplným nástrojem, použitelným pro evidenci incidence a prevalence disability a na základě toho vznikne vytvoření a dostupnost služeb v oblasti sociální, vzdělávání i zaměstnanosti. Umožní zavedení jednotného hodnocení zdraví a disability, srovnatelného na národní i mezinárodní úrovni, zpřehlední a zjednoduší evropský systém sběru dat, týkajících se osob s disabilitou. Důležitá je i změna základní filosofie člověka s disabilitou. Klasifikace MKF na něj pohlíží z hlediska „zdraví“, ovšem v určitých konkrétních situacích člověk může mít určité problémy disability, které se podle klasifikace dají přesně procentuálně kvantifikovat a případně odstranit, aby člověk mohl plně využívat své „zbytkové zdraví“. Tento pohled je zřejmý i z termínů, které používáme běžně i v češtině. Mluvíme například o zdravotnictví (ne o nemocnictví), o zdravotnicích (ne o nemocnicích). Například World Health Organization překládáme vlastně také nesprávně. Uvádíme ji jako Světovou zdravotnickou organizaci, ale přesnější překlad by zněl: Světová organizace zdraví.

MKF lze rovněž použít jako klinický nástroj k potřebám hodnocení, ke sledování léčení ve speciálních podmínkách, k pracovnímu hodnocení, v rehabilitaci při hodnocení funkčních schopností, kapacity i výkonu jednotlivce, při hodnocení výstupů a úspěšnosti rehabilitace, jako je například integrace na trh práce, k měření výstupů kvality života a faktorů prostředí. Dále je vhodná jako statistický nástroj pro shromažďování a zaznamenávání dat (prevalence a incidence disability, ve studiích populace, ve výzkumu nebo managementu informačních systémů), jako nástroj sociální politiky v plánování sociálního zabezpečení, v systému kompenzací, k vytváření a zavádění politiky jako nástroje vzdělávání a vytváření osnov, k podporování uvědomění a vytváření sociálních akcí.

MKF poskytuje popis situací z pohledu funkčních schopností člověka a jejich omezení a slouží jako rámec pro organizování těchto informací. Strukturalizuje informace ve smysluplné, vzájemně provázané a snadno přístupné formě. Systém posuzování funkční schopnosti organismu (disability) by bylo potřebné přizpůsobit mezinárodní klasifikaci, a tedy hodnotit funkční schopnost podle principů, běžných ve státech Evropské unie. Vzhledem k pokroku v medicíně se počet občanů s disabilitou

zvyšuje. I velmi těžké případy lze zachránit, ale je nezbytná včasná, individuálně zaměřená rehabilitace multidisciplinárním týmem. Podle Světové zdravotnické organizace existuje v Evropě 9 až 13 % osob s disabilitou. Počet těchto lidí tedy tvoří „velkou minoritu obyvatel“. Není jen etické a morální, ale i ekonomicky výhodné objektivně a co nejdříve zhodnotit funkční schopnosti pacientů po onemocnění, úrazu, nebo vrozené vadě a pomocí rehabilitace omezit, nebo zmírnit jejich disabilitu. V případě, že přetrvává, je nutné umožnit lidem důstojný život a optimálně je integrovat do společnosti. (WHO)

Kritéria, které by měl splňovat správný klasifikační systém podle IPC:

- Poskytnou soutěžícím porovnání v duchu „fair play“.
- Dát stejnou příležitost každému sportovci s postižením soutěžit na mezinárodní úrovni.
- Měřit, resp. hodnotit pouze funkční omezení způsobená zdravotním postižením.
- Být dostatečně srozumitelný a jednoduchý, aby mohl být aplikován ve všech účastnických zemích.
- Sportovně-specifický.

Následující vlastnosti by naopak neměly mít vliv na sportovní třídu:

- Dovednosti, technika, nebo talent.
- Genetická výbava.
- Tělesné rozměry (somatotyp, výška, délka paže atd.).
- Pohlaví.
- Výsledek tréninkového procesu.
- Technické parametry použitých pomůcek.

2.2 Historie olympijských her

2.2.1 Olympismus

Olympismus je životní filozofií, vyváženě spojující tělesnou zdatnost, vůli a ducha v jeden celek. Olympismus usiluje o vytvoření způsobu života, založeného na radosti z vynaloženého úsilí, na výchovné hodnotě dobrého příkladu a na respektování základních etických principů.

Olympijská symbolika představují skupinu hodnot, jednotlivě nebo kolektivně označovaných jako tzv. „olympijské vlastnictví“, jimž je na území České republiky a v dalších zemích světa v souladu s požadavky a doporučeními MOV poskytována zvláštní právní ochrana, a to zejména, nikoli však výlučně, v případě jejich využití pro jakékoliv ziskové, komerční či reklamní účely.

Olympijskými symboliky – symboly jsou: olympijský symbol (tj. pět propojených kruhů, jedné nebo pěti barev – zleva doprava: modrá, žlutá, černá, zelená a červená), olympijská vlajka, olympijské heslo, olympijský oheň, olympijská pochodeň, olympijská hymna, olympijské emblémy (tj. integrovaný vzor spojující olympijský symbol – olympijské kruhy s jiným významným prvkem), výrazy „olympijský“ a „olympiáda“ (dále jen „olympijská symbolika“).

ČOV je Český olympijský výbor, který byl založen 18. května 1899. Má velice podobné úkoly jako na sklonku 19. století - rozvíjet a šířit olympijské ideály a zastupovat a zabezpečovat účast České republiky na olympijských hrách.

ČO a.s. je Česká olympijská a.s. a je oficiální marketingovou agenturou Českého olympijského výboru, zajišťuje mediální prezentaci partnerů, ochraňuje olympijskou symboliku na území České republiky a podílí se na zajištění účasti Českého olympijského týmu na olympijských hrách (ČOV).

Olympijská charta je kodifikací základních principů olympismu, pravidel a prováděcích ustanovení, schválených Mezinárodním olympijským výborem. Řídí organizaci, činnost a fungování olympijského hnutí a stanoví podmínky pro konání olympijských her. Olympijská charta slouží v zásadě třem hlavním účelům:

- Olympijská charta jakožto základní dokument ústavního charakteru stanoví a připomíná základní principy a podstatné hodnoty olympismu.
- Olympijská charta dále slouží jako stanovy Mezinárodního olympijského výboru.
- Olympijská charta definuje hlavní vzájemná práva a povinnosti tří hlavních složek Olympijského hnutí, jmenovitě Mezinárodního olympijského výboru, Mezinárodních federací a Národních olympijských výborů, dále pak organizačních výborů olympijských her, přičemž všechny tyto složky jsou povinny tuto chartu dodržovat. (MOV)

2.2.2 Antické olympijské hry

Historie olympijských her sahá až do starého Řecka roku 776 př. n. l. V té době byl sport považován za součást výchovy mladých mužů. Ti cvičili odvahu, chrabrost a válečnické schopnosti. V tomto roce odstartovala prvními oficiálními hrami éra, která trvala více než jedno tisíciletí.

Hry se pořádaly k počtě boha Dia. Byla to vždy velká událost, kde nejen sportovci předváděli své sportovní umění, ale i básníci, filosofové a dějepisci přednášeli svá díla. Název dostaly podle řeckého města Olympie, kde probíhaly. Stejně jako dnes se konaly jednou za čtyři roky koncem léta, v době našeho srpna a září. Období mezi hrami se nazývalo olympiáda.

Zpočátku hry zahrnovaly jen jedinou soutěž, běžecký závod a byly určeny pouze mužům – svobodným řeckým občanům. Soutěžící i pořadatelé museli na stadion přicházet nazí. Toto pravidlo bylo zavedeno poté, co se v přestrojení pokusila na stadion dostat matka jednoho z atletů. Později byly hry zpřístupněny všem a zároveň se objevily další olympijské disciplíny – třeba závod vozů, gladiátorské zápasy a boj mužů proti zvířatům.

V roce 394 zakázal olympijské hry coby pohanský přežitek zvláštním ediktem císař Theodosius I. Roku 426 pak vydal rozkaz ke zbourání chrámů a soch v Olympii.

2.2.3 Moderní olympijské hry

S nástupem renesance počátkem 14. století se italští humanisté znovu vraceli k antickým vzorům a stranou nezůstala ani starořecká kalokagathia. Výchovný význam olympijských her vyzdvihl v 17. století ve své Všenápravě Jan Ámos Komenský, o sto let později též Jean Jacques Rousseau a němečtí filantropisté. V polovině 19. století se jimi při tvorbě sokolské tělocvičné soustavy inspiroval i další Čech, Miroslav Tyrš. Praktické pokusy o obnovení olympijských her byly zaznamenány už v první polovině 17. století v Anglii, poté koncem 18. století v německém Dessau či o něco později ve švédském Helsingborgu. Po svém vymanění z turecké nadvlády v roce 1830 se ke své největší slavnosti jako symbolu nově nabyté svobody obrátili i Řekové. Na března 1838 připravovali první hry do města Pyrgos, ovšem vznětlivé domácí poměry zabránily jejich konání. Teprve v listopadu 1859 se uskutečnily první řecké olympijské hry na panaténskému stadiónu v Aténách, i když jen v atletice. Se střídavým úspěchem následovaly ještě trojí hry – v letech 1870, 1875 a 1889. Od roku 1850 pořádal v městečku Much Wenlock, tehdejším „ocelovém srdci“ průmyslové Anglie, pro místní obyvatele olympijské hry i tamní lékař William Penny Brookes (jejich tradice sahá až do současnosti).

V letech 1875-1881 odkryla německá archeologická expedice vedená Erstem Curtiem posvátný okrsek pod horou Krónos, vzývanou Starou Olympií. Zpráva o objevu nadchla Francouze Pierra de Coubertina. V období vyhrocených francouzsko-německých sporů se mu hlavou honila myšlenka: „Německo vykopalo to, co ze staré Olympie ještě zbylo, proč by Francie nemohla obnovit starou nádheru?“ Inspiroval ho i Brookesův počin v Much Wenlocku. A tak na výročním zasedání Union des Sociétés Françaises des Sports Athlétiques vystoupil dne 25. listopadu 1892 poprvé se svým snem obnovit olympijské hry. Vedle rovnováhy mezi tělesnými a duševními vlastnostmi člověka, jež olympijské hry reprezentovaly, ho lákala i olympijská zásada míru a lidského potkávání a spolupráce. Neuspěl. Teprve jeho druhý pokus vedl ke kýženému cíli. S podporou Američana Williama Sloana a Angličana Cecila Herberta využil mezinárodního kongresu o amatérismu připravovaného do Paříže na červen 1894. Proměnil ho v kongres olympijský s ústředním mottem - „Možnosti obnovení olympijských her; za jakých podmínek by mohly být obnoveny?“

Nyní už poučený Coubertin dosáhl na kongresu všeho, čeho si umanol. Účastníci schválili všechny jeho návrhy: obnovení olympijských her ve čtyřletých periodách,

výrazně novodobý a sportovní ráz soutěží, sice vyloučení školní mládeže z účasti, ale otevření her pro všechny bez ohledu na barvu pleti, náboženství či politický názor. Ba co víc – rozhodli rovněž nečekat s ouverturou na příchod nového století a uspořádat první moderní olympijské hry už v roce 1896 v Aténách jako poděkování řeckému národu za slavnost, kterou dali světu.

Kongres také rozhodl, které sporty budou součástí programu olympijských her. Byly to atletika, vzpírání, zápas, vodní sporty (plavání, jachting, veslování), dávné a stále oblíbené „rytířské“ sporty (střelectví, šerm) a také tehdejší módní sporty gymnastika a cyklistika. Diskuse se vedla o zařazení různých druhů stále populárnějších her, nakonec se v programu I. olympijských her 1896 v Aténách objevil pouze tenis.

Závěrečný den kongresu, 23. června 1894, byl jmenován Mezinárodní olympijský výbor (zpočátku jako „Comité International des Jeux Olympiques“, od roku 1901 oficiálně jako „Comité International Olympique“), který měl do budoucna řídit všechny záležitosti olympismu - „zásadně stálý a trvalý ve svém složení, jehož členové by byli zástupci olympismu ve svých zemích“. Mezi jeho 12 členy bylo vedle dvou Francouzů, dvou Britů a zástupců Řecka, Ruska, Švédska, Uherska, Spojených států, Argentiny a Nového Zélandu i jméno českého gymnaziálního profesora Jiřího Gutha. Přitom české země netvořily žádný státní útvar a jejich jedinou devizou byla existence mohutné tělovýchovné organizace - České obce sokolské, jejíž gymnasté zazářili v létě 1889 na prvních mezinárodních závodech v Paříži.

2.3 Paralympijské hnutí

Paralympijské hry jsou vrcholnou soutěží pro špičkové sportovce s různými zdravotními postiženími. Základní filozofií provázející paralympijské hnutí je, že tito světoví sportovci mají schopnosti a zkušenosti rovnocenné s nepostiženými sportovci a stejně jako oni se musí podrobit přísným kvalifikacím a výběru do národních týmů.

2.3.1 Paralympijské organizace

2.3.1.1 Mezinárodní paralympijský výbor

- Roku 1982 byl založen Mezinárodní koordinační výbor světových organizací postižených sportovců (ICC), který měl plnit stejnou funkci pro postižené sportovce jako Mezinárodní olympijský výbor (MOV).
- Roku 1989 byl založen Mezinárodní paralympijský výbor (IPC) z Mezinárodního koordinačního výboru.

IPC dnes sdružuje sportovce:

- IOSD (Mezinárodní organizace sportu pro osoby se zdravotním postižením)
- Mezinárodních sportovních federací.
- 162 NPCs (národních paralympijských výborů).
- 5 regionálních organizací: ASIE, AMERIKA, EVROPA, OCEÁNIE, AFRIKA.

(DePauw, Gavron, 2005)

Mezinárodní paralympijský výbor je reprezentativním mezinárodním subjektem.

- Určuje, dohlíží a koordinuje organizaci paralympijských her, z větší části také mezinárodních a kontinentálních soutěží pro zdravotně postižené sportovce.
- Prosazuje integraci sportu zdravotně postižených do mezinárodního hnutí nepostižených sportovců při zachování a chránění bezpečnosti a identity zdravotně postižených sportovců.
- Pomáhá a podporuje vzdělávací a rehabilitační programy, výzkumy a podpůrné aktivity.

- Prostřednictvím sportu usiluje o rozšiřování příležitostí pro zdravotně postižené osoby, tréninkové programy jsou jedním z prostředků ke zvýšení jejich schopností a dovedností.

Symbolika LOGO – nejdříve 5 kapek (naděje) v barvách jako kruhy OH, nyní 3 kapky ve tvaru zeměkoule (viz. Příloha č. 6).

2.3.1.2 Český paralympijský výbor

Z iniciativy Mezinárodního paralympijského výboru byl po dohodě národních svazů zdravotně postižených sportovců dne 26. ledna 1994 založen Český paralympijský výbor jako paralelní organizace vůči Českému olympijskému výboru. Český paralympijský výbor ovlivňuje prostřednictvím sdružených svazů přípravu sportovců na vrcholné světové soutěže.

Jedním z hlavních úkolů Českého paralympijského výboru je zabezpečení důstojné reprezentace České republiky na letních i zimních Paralympiádách, Deaflympiádách (pro neslyšící) a Global Games (pro intelektově znevýhodněné). Český paralympijský výbor, jako člen Mezinárodního paralympijského výboru, sdružuje jednotlivé svazy postižených sportovců. Zástupci (zpravidla předsedové) jednotlivých svazů tvoří výkonné grémium Českého paralympijského výboru. Není uvedeno ČHSO (České hnutí Speciálních olympiád), protože není členem paralympijského výboru. (Paralympic)

Český paralympijský výbor zastřešuje přibližně 18 tisíc sportovců v pěti sportovních svazech, které jsou řádnými členy. Jsou to:

- Česká asociace tělesně handicapovaných sportovců (ČATHS)
- Česká federace Spastic Handicap o. s. (ČFSH)
- Český svaz mentálně postižených sportovců (ČSMPS)
- Český svaz neslyšících sportovců (ČSNS)
- Český svaz zrakově postižených sportovců (ČSZPS)
- Přidruženým členem ČPV je Český svaz vnitřně postižených sportovců (ČSVPS)

2.4 Seznam zkratk

CISS - Committee International on Silent Sports (Mezinárodní komise sluchově postižených sportovců)

CP-ISRA - Cerebral Palsy - International Sports and Recreational Association (Mezinárodní sportovní a rekreační asociace pro spasticky postižené)

ČPV - Český paralympijský výbor

DMO - Dětská mozková obrna

IBSA - International Blind Sport Association (Mezinárodní organizace zrakově postižených sportovců)

ICF - International Classification of Functioning, Disability and Health (MKF - Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví)

ICPS - International Cerebral Palsy Society (Mezinárodní společnost pro spastické sportovce)

ICC - International Coordinating Committee (Mezinárodní koordinační komise pro zdravotně postižené)

INAS-FID - International Sports Federation for Persons with Intellectual Disability (Mezinárodní sportovní organizace pro osoby s postižením intelektu)

ISOD - International Sports Organization for the Disabled (Mezinárodní organizace sportu pro osoby se zdravotním postižením)

IPC - International Paralympic Committee (Mezinárodní paralympijský výbor)

ISMGF - International Stoke Mandeville Games Federation (Mezinárodní sportovní organizace vozíčkářů)

IWAS - International Wheelchair and Amputee Sports Federation (Mezinárodní organizace vozíčkářů a sportovců po amputaci končetiny)

MOV - Mezinárodní olympijský výbor

WHO - World Health Organization (Světová zdravotnická organizace)

3. Cíle bakalářské práce

Hlavní cíl:

Zpracovat třiapadesátiletou historii světových paralympijských her a popsat historicky významné události, které přispěly k jejich vývoji.

Dílčí cíle:

1. Zpracovat období vývoje sportu handicapovaných před letními hrami v Římě 1960.
2. Zpracovat historická data (počet zemí, sportovců) jako hodnocení zájmu o paralympijské hry.
3. Vytvořit přehled a krátkodobou prognózu vývoje paralympijských her z hlediska počtu delegací a účastníků paralympijských her.
4. Zpracovat výsledky českých paralympioniků z hlediska medailových umístění.
5. Popsat a chronologicky sestavit významné milníky paralympijských her.

4. Metodika

Pro zjišťování cílů práce jsem použil výzkumnou metodu historickou. Tato metoda vychází ze zkoumání vývoje (historie) sledovaného jevu či procesu. Nejde jen o popis, ale o zachycení vývoje a zjištění vnitřních zákonitostí změn. Na základě toho je možno předvídat určité tendence, prognózy v krátkodobé perspektivě (Čihovský, 2006).

Pomocí této metody jsem zachytil ve své bakalářské práci významné body ve vývoji paralympijských her. Z archívu IPC jsem zpracoval historická data o počtu účastníků, zemí a medailových umístění. Jak je již výše uvedeno, tato sociologická metoda výzkumu se zabývá jak analýzou současného stavu sledovaného produktu, tak i krátkodobou prognózou. Sledování a popis těchto jevů byl také součástí mé práce.

Nejprve jsem ze sekundárních zdrojů získal poznatky, které jsem následně porovnal mezi sebou, setřídil a analyzoval. Následně jsem získané informace pomocí syntézy zpracoval a sepsal do závěrečné podoby.

Použité metody:

- Zpracování sekundárních dat – články a publikace z dostupných zdrojů.
- Historická metoda – analýza minulosti z dostupných pramenů.
- Chronologická metoda – srovnání a uspořádání dle časové osy.
- Komparativní metoda – porovnání informací z různých zdrojů.
- Analýza a syntéza provedených šetření a zpracovaných pramenů.

5. Historické shrnutí údajů z období před vznikem paralympiády

Prvním uživatelem vozíku byl zdravý člověk lord D'Aubigny. Tolik alespoň nejstarší písemně dochovaná zpráva. Přinesl ji významný kronikář anglického dvora John Evelyn. Ten popisuje, jak se 11. ledna roku 1662 zúčastnil slavnostní večeře, kterou podával Ludvík Stuart. Při příležitosti večeře předváděl lord D'Aubigny svůj nový dům Arundel House včetně různých kuriozit. Jednou z nich byl i vozík na čtyřech kolech pro usnadnění pohybu. Ten sloužil samotnému majiteli, neboť – jak napsal Evelyn – “byl osobou svěžích a bystrých smyslů, ale pohodlného a snadného života“. Evelyn píše o vozíku jako o “wheele-chaire“, tedy křesle na kolech. Pod tímto názvem vešel invalidní vozík do anglického jazyka a dochoval se v anglicky mluvících zemích dodnes.

Teprve 20. století přineslo užitek z vozíků i pro osoby postižené ochrnutím nebo deformacemi dolních končetin. Užívání vozíků je zavedlo do světa zdravých lidí, pomohlo jim lépe se orientovat ve společnosti, zvýšila se jejich nezávislost na pomoci druhých, narostla možnost navazování sociálních i pracovních kontaktů a tím zákonitě i větší participace na životě společnosti. V průběhu této společenské integrace se začal formovat též zájem o rekreační a sportovní aktivity vozíčkářů. K tomu napomohla smutná skutečnost válečných následků, zejména druhé světové války, kdy řada mladých lidí byla odkázána na život v invalidním vozíku jako důsledek těžkých úrazů páteře, nebo dolních končetin. (Kábele, 1992)

V roce 1944 britská vláda vytvořila léčebně rehabilitační centrum pro vojenské vysloužilce - vozíčkáře s poraněním páteře, které vedl Sir Ludwig Guttmann - neurochirurg nemocnice v Stoke-Mandeville v Aylesbury (Anglie). Součástí léčby bylo seznámení pacientů s některými druhy sportu. 28. července 1948 byla uspořádána soutěž, které se zúčastnili 16 pacientů z více rehabilitačních středisek. Tato soutěž byla prvními Stoke-mandevillskými hrami, a nebylo náhodou, že se konaly ve stejnou dobu jako olympijské hry v Londýně. O čtyři roky později, tj. v roce 1952 se na hrách objevili i závodníci z Holandska, a tak se zrodilo mezinárodní hnutí známé pod názvem mezinárodní stoke-mandevillské hry vozíčkářů, považované za předchůdce paralympijských her. Sir Ludwig Guttmann, zakladatel sportu pro postižené, úspěšně prosadil svou koncepci paralympijských her v roce 1960 (Řím) a v roce 1976 i svou

koncepti zimních paralympijských her. Od roku 1960, kdy se konaly olympijské a paralympijské hry v Římě, došlo k prudkému rozvoji paralympijských her.

Sir Ludwig Guttmann – neurolog, který ve Velké Británii vedl rehabilitační ústav ve Stoke Mandeville, byl v jistém smyslu vizionář, který viděl obrovský potenciál sportu ve vztahu ke komplexní, specificky sociální rehabilitaci osob s transverzální míšní lézí. Historikové uvádějí, že tři měsíce před Stoke-mandevillskými hrami se uskutečnily 1. Kladrubské sportovní hry pro tělesně postižené. Tyto snahy se bohužel setkaly s negativním ohlasem u lékařů zodpovědných za chod rehabilitačního ústavu a provozování sportu bylo tedy oficiálně přerušeno na 20 let. (Kudláček, 2007)

Popularita her a účast mnoha zemí přiměla L. Guttmanna k založení mezinárodní sportovní organizace pro vozičkáře (r. 1957). Chtěl dále vytvořit systém soutěží pro tělesně postižené, které by se podobaly olympijským hrám. Jeho myšlenka se poprvé uskutečnila v roce 1960, necelé dva měsíce po skončení OH v Římě. Historicky se tedy uskutečnily I. paralympijské hry. Od té doby byl dr. Guttmann hlavním iniciátorem všech dalších paralympiád až do své smrti v r. 1980.

První ročníky paralympiád byly určeny výhradně pro sportovce s těžkým postižením páteře – paraplegiky. V průběhu let se připojovaly další skupiny tělesně postižených: spastici – postižení mozkovou obrnou, zrakově postižení, postižení svalovou dystrofií a řada dalších. Účast různých skupin postižení s sebou přinesla změny ve zdravotní klasifikaci, zvýšení počtu sportovních disciplín a počtu sportovců (Český paralympijský výbor, 2013).

Zimní sporty pro sportovce s tělesným postižením postupně vznikly po druhé světové válce, když se velké množství zraněných vojáků a civilistů snažilo vrátit do svých lyžařských aktivit. Průkopník Sepp Zwicknagl z Rakouska s amputací obou dolních končetin, experimentoval s lyžováním pomocí protézy. Novinkou v designu lyžařského vybavení bylo třístopé lyžování pomocí berlí. Byl zorganizován první závod v lyžování postižených amputací v únoru 1948, kterého se zúčastnilo 17 lyžařů z celého Rakouska. Od roku 1970 začaly být organizovány soutěže v běžeckých disciplínách postižených a v roce 1974 se konalo první mistrovství světa v Grand Bornand, Francie. Soutěžili sportovci s amputací, nebo zrakovým postižením v alpských a severských disciplínách. Tento vývoj nakonec vedl k organizování prvních zimních paralympijských her v roce 1976.

6. Přehled paralympijských her 1960 – 2012

V chronologickém přehledu letních a zimních paralympijských her zaznamenávám statisticky významná data (počet sportovců, zemí, sportů, medailisty) a přehled obecných informací. Významné události jednotlivých her, které měly vliv na vývoj paralympiád, jsou zpracovány na konci přehledu jednotlivých oddílů. Souhrnná tabulka je v příloze č. 2. Dostupné zdroje statistických dat se od sebe výrazně liší, a proto jsem jako zdroj použil oficiální internetové stránky Mezinárodního paralympijského výboru.

Vývoj termínu: paraolympijské (odvozeno od „para-plegiků“), od Soulu 1988 jako paralympijské (paralelní s OH a účastní se nejen paraplegikové). Druhým důvodem byla jednodušší výslovnost v angličtině.

6.1 Letní paralympiády

Mezinárodní hry pro handicapované se začínají počítat jako paralympiády od her v Římě. Nebylo vždy dodrženo pravidlo stejného pořadatelského místa jako OH. Změna nastala po uzavření dohody o vzájemné spolupráci mezi ICC a MOV. Od paralympiády v Soulu 1988 bylo vždy pořadatelské místo paralympijských her shodné olympijskými hrami.

I. letní paralympijské hry - ŘÍM, ITÁLIE (1960)

Přehled:

POČET ZEMÍ	23
POČET SPORTOVců	400
MADAILOVÉ DISCIPLÍNY	57
POČET SPORTŮ	8

(PC, 2013)

Původně se tyto hry nazývaly 9. mezinárodní Stoke Mandeville hry. Nyní jsou hry v Římě požadovány za I. letní paralympijské hry. Soutěže proběhly na stejných sportovištích jako olympijské hry zdravých sportovců před zraky veřejnosti a za pozornosti masmédií. Na organizaci se podílela kromě ISMGF též Italská národní

sportovní federace pro postižené a Italský olympijský výbor. Přestože italsí organizátoři postrádali zkušenosti s pořádáním sportovních soutěží pro vozíčkáře a navíc se jim nepodařilo přebudovat olympijskou vesnici ve smyslu bezbariérových přístupů, zabezpečili v maximální možné míře důstojný a zdárný průběh. Všichni účastníci paralympiády byli v jejím průběhu přijati papežem Janem XXIII. Celkově byly paralympijské hry hodnoceny velice pozitivně, vyzdvižena byla zejména dobrá spolupráce všech na pořadatelsví se podílejících organizací, příznivý zájem širší veřejnosti a hodnotné sportovní výkony (PC, 2013).

Výčet sportů:

Jednotlivé disciplíny byly vypsány pouze pro paraplegiky (poranění míchy), kteří soutěžili v následujících disciplínách:

- Lukostřelba na 4 různé vzdálenosti s tím, že soutěžící byli rozděleni podle stupně postižení a sportovní dovednosti.
- Basketbal se dvěma samostatně řízenými soutěžemi (jedna pro paraplegiky, druhá pro jedince s postižením poliomyelitidou - dětskou obrnou).
- Šerm se soutěží jednotlivců i družstev pro muže šavle a pro ženy fleret.
- Atletika (sprinty, hod oštěpem, vrh koulí).
- Plavání, které zahrnovalo plavecké styly kraul, prsa a znak na vzdálenost 25 a 50 metrů.

Do programu byly zařazeny také dva tzv. neolympijské sporty: stolní tenis a biliár. Závodilo se též ve sportovních odvětvích výlučně vytvořených pro zdravotně postižené jako např. hod míčkem na cíl, hod oštěpem na cíl a hod kuželkou na vzdálenost.

Medailisté:

Itálie 29-28-23, Velká Británie 20-15-20, Německo 15-6-9

Československo – nezúčastnilo se

Významná událost:

Největším přínosem byla skutečnost, že se poprvé podařilo uspořádat soutěže zdravotně postižených mimo zdravotnická zařízení, resp. ústavní zařízení.

II. letní paralympijské hry – TOKIO, JAPONSKO (1964)

Přehled:

POČET ZEMÍ	21
POČET SPORTOVců	375
MADAILOVÉ DISCIPLÍNY	144
POČET SPORTŮ	9

(PC, 2013)

Příprava paralympiády v Tokiu byla zahájena již v roce 1960 na paralympiádě v Římě, kde byla jmenována oficiální ISMGF komise pro přípravu tokijské paralympiády, jejímž úkolem bylo zabezpečení organizace her s předstihem, neboť bylo všeobecně známo, že Japonsko má dosud minimální zkušenost s pořádáním sportovních soutěží pro zdravotně postižené. Pomocnou ruku k zajištění her podala jak japonská vláda, tak zejména správní rada města Tokia. Po zkušenostech z římské olympijské vesnice bylo již pamatováno na bezbariérové úpravy (PC, 2013).

V průběhu soutěží proběhlo zasedání technické komise mezinárodní federace. Výsledkem jednání bylo doporučení k prodloužení her na 6 dní a rozšíření počtu disciplín. Bylo doporučeno převést kolektivní sporty do krytých hal. Dále byl také přijat návrh americké delegace o zařazení silničních pojezdů a závodů na delších tratích na atletické dráze. Diváci zhlédli exhibiční jízdu na 1 míli, kterou zajel vítězný Dick Thomas z USA za 7 minut a 22 sekund. (Kudláček, 2007)

Výčet sportů:

K disciplínám, které byly na programu v roce 1960, přibyly sprint na 60 m, štafeta na 4x60 m, slalom na vozíku, hod diskem a vzpírání.

Medailisté:

USA 50-41-32, Velká Británie 18-23-20, Itálie 14-15-16

Československo – nezúčastnilo se.

Významná událost:

V Tokiu se poprvé objevila paralympijská vlajka, která se ovšem lišila od vlajky používané v současnosti. Roku 1964 byla založena Mezinárodní organizace tělesně postižených sportovců (ISOD).

III. letní paralympijské hry – TEL AVIV, IZRAEL (1968)

Přehled:

POČET ZEMÍ	29
POČET SPORTOVců	750
SVĚTOVÉ REKORDY	20
PARALYMPIJSKÉ REKORDY	20
MADAILOVÉ DISCIPLÍNY	181
POČET SPORTŮ	10

(PC, 2013)

Tyto paralympijské hry se měly konat stejně jako olympijské hry v Mexiku, ale v roce 1966 mexická vláda od pořádání paralympijských her odstoupila a jejich pořádání bylo svěřeno městečku Ramat Gan poblíž Tel Avivu v Izraeli (PC, 2013).

Zahajovací ceremoniál se uskutečnil na univerzitním stadiónu v Jeruzalémě před nevídanou návštěvou 25 tisíc diváků. Soutěže probíhaly ve sportovním centru pro postižení ve Spivaku a na stadiónech v Tel Avivu a Jeruzalémě. Her se zúčastnilo na 750 sportovců z 29 zemí, což byl mimořádný nárůst ve srovnání s předchozími paralympiádami. Přestože uspořádání paralympiády v Izraeli bylo náhradním řešením, je třeba vyzdvihnout dvě neopomenutelné pozitiva - perfektní organizace a obrovský divácký zájem.

K nezapomenutelným zážitkům, které vešly do historie paralympiád, patřilo finále basketbalového turnaje mezi družstvy USA a Izraele. Utkání sledovalo více než pět tisíc diváků. V dramatickém závěru se podařilo domácímu týmu zvítězit nad dosud neporaženým týmem USA v poměru 49:40. (Kudláček, 2007)

Medailisté:

USA 33-27-39, Velká Británie 29-20-20, Izrael 18-21-23

Československo – nezúčastnilo se.

Významná událost:

Vlivem Mezinárodní organizace pro postižené sportovce ISOD se neustále rozrůstal počet sportujících s různým stupněm postižení, což se odrazilo v potřebě upřesnění zdravotního klasifikačního systému. Proto v průběhu paralympiády v Ramat Ganu zasedala příslušná zdravotní komise, která navrhla zpřesnění klasifikací jednotlivých tělesných postižení v tom smyslu, aby se odstranily v maximální možné míře rozdíly způsobené postižením.

IV. letní paralympijské hry – HEIDELBERG, ZÁPADNÍ NĚMECKO (1972)

Přehled:

POČET ZEMÍ	43
POČET SPORTOVců	984
MADAILOVÉ DISCIPLÍNY	187
POČET SPORTŮ	10

(PC, 2013)

Organizačním garantem se stala západoněmecká Asociace zdravotně postižených sportovců. Původní záměr pořadatelů využít mnichovskou olympijskou vesnici a uspořádat hry v Mnichově se nezdařil, neboť olympijská vesnice přešla okamžitě po skončení letních olympijských her do soukromých rukou a nedošlo k dohodě o jejím možném pronajmutí. Proto byly hry přemístěny do univerzitního města Heidelberg. Soutěže probíhaly na univerzitních sportovištích Fakulty tělesné výchovy a sportu od 3. do 9. srpna. Na centrálním stadionu této fakulty byl 2. srpna uskutečněn zahajovací ceremoniál za účasti 5 tisíc diváků. V průběhu her na něm proběhly všechny atletické disciplíny. (Kudláček, 2007)

Stejně jako předchozí hry v Izraeli byly určeny pouze pro vozíčkáře. Poprvé byly jako ukázka zařazeny 2 disciplíny pro zrakově postižené: 100m sprint a goalball - týmový sport navržený speciálně pro nevidomé sportovce (IPC, 2013).

Výčet sportů:

Lukostřelba, atletika, pétanque, dartchery (kombinace šipek a lukostřelby), kulečník, plavání, stolní tenis, vzpírání, basketbal vozíčkářů, šerm vozíčkářů

Medailisté:

Německo 28-17-22, USA 17-27-30, Velká Británie 16-15-21.

Československo 0-1-0.

Poprvé v historii paralympiád se představili i tělesně postižení sportovci Československa se ziskem stříbrné medaile D. Veleové v atletice.

Významná událost:

Paralympiáda v Heidelbergu se nepochybně stala mezníkem, a to hned v několika ohledech. Za prvé: kromě sportovních soutěží připravili organizátoři řadu společenských setkání, kulturních akcí a odborných seminářů tematicky zaměřených k problematice zdravotně postižených osob. Za druhé: v rámci exhibice se širší divácké veřejnosti představili západoněmečtí nevidomí sportovci v běhu na 100 m a ve sportovní hře goalball. Jejich vystoupení se stalo podnětem k jednání ISMGF a ISOD, které vyústilo v doporučení zařadit na program paralympiád i soutěže pro zrakově postižené a tělesně postižené - amputáře. Za třetí: uvnitř organizace ISMGF došlo ke strukturálním změnám, což vedlo k vytvoření specializovaných komisí (zdravotní klasifikace, pravidla, organizace a řízení, metodika, rozvoj sportů)

V. letní paralympijské hry – TORONTO, KANADA (1976)

Přehled:

POČET ZEMÍ	40	
POČET SPORTOVců	1657	1404 M/253 Ž
MADAILOVÉ DISCIPLÍNY	447	
POČET SPORTŮ	13	

(PC, 2013)

V meziobdobí paralympijských her bylo s definitivní platností rozhodnuto o účasti zrakově a tělesně chodících postižených, a proto do historie paralympiád vešla

torontská zejména tím, že se jí poprvé v boji o medaile oficiálně účastnili i zrakově postižení a tělesně postižení s amputací (PC, 2013).

Do průběhu torontské paralympiády se však promítla i tehdejší politická situace ve světě, především pak negativní postoj celého pokrokového světa proti apartheidu JAR. Účast zdravotně postižených sportovců Jižní Afriky vyústila v odstoupení některých delegací ze soutěží, resp. v bojkot těch soutěží, do kterých byli jihoafričtí sportovci přihlášení. V podstatě se opakovala situace z olympiády zdravých sportovců v Montrealu téhož roku.

Vlastní paralympiáda proběhla od 3. do 11. srpna v oblasti nazývané Etobicoke, která je západním předměstím Toronta. Pro soutěže bylo využito sportovišť vybudovaných v roce 1967 u příležitosti stoletého výročí sjednocení Kanady. Ty se nacházely v přírodním parku o rozloze 180 ha. V Centennial Parku byly k dispozici: stadion pro atletiku se sedadly pro 2700 diváků, hala Olympium s 50 m plaveckým bazénem a dvěma basketbalovými hřišti pro 2500 diváků, dále krytá ledová plocha, kde probíhaly soutěže vzpěračů, stolních tenistů a šermířů. Sportovci byli ubytováni v bezbariérové studentské vesnici místní yorské univerzity. Poprvé byly do programu paralympiády zařazeny závody na 200, 400, 800 a 1500 m, tedy vzdálenosti navrhované americkou delegací již v roce 1964. Na všech těchto tratích dominovali podle očekávání američtí závodníci, kteří měli k dispozici speciálně konstruované vozíky. Jejich výhodou byla zejména nižší váha, zešíkmení kol, úprava sedačky přímo na míru sportovce a menší průměr poháněcích obručí. (Kábele, Šimice, 1990)

Organizace her se díky většímu počtu postižení stala složitější a bylo potřeba nastavení klasifikace jednotlivých postižení pro možnost kontrolovat a hodnotit objektivně výsledky jednotlivých kategorií.

Výčet sportů:

Lukostřelba, atletika, pétanque, dartchery (kombinace šipek a lukostřelby), kulečnick, plavání, stolní tenis, vzpírání, basketbal vozíčkářů, šerm vozíčkářů, střelba, stolní tenis, volejbal

Medailisté:

USA 66-44-44, Holandsko 45-25-14, Izrael 40-13-16.

Československo – nezúčastnilo se.

Významná událost:

Poprvé se v boji o medaile oficiálně účastnili i zrakově postižení a tělesně postižení s amputací. Poprvé se objevily speciální závodní vozíky, které pomohly sportovcům USA dominovat na všech tratích.

VI. letní paralympijské hry – ARNHEM, HOLANDSKO (1980)

Přehled:

POČET ZEMÍ	43
POČET SPORTOVců	1973
MADAILOVÉ DISCIPLÍNY	489
POČET SPORTŮ	13

(PC, 2013)

Protože v SSSR neměli žádné zkušenosti s pořádáním soutěží pro zdravotně postižené sportovce a kromě toho i kontakty na mezinárodní organizace ISMGF a ISO byly minimální, rozhodl se organizační výbor paralympiády akceptovat nabídku nizozemské sportovní organizace pro postižené k uspořádání her. Na přípravě i průběhu participovaly soukromé firmy, vládní úřady a složky armády. Finančně se podařilo pokrýt hry pomocí účelově uspořádané loterie. Volby Arnhemu byla jednoznačná, měl odpovídající sportoviště, vhodné pro sportovní soutěže zdravotně postižených (PC, 2013).

Na zahajovacím ceremoniálu, který se uskutečnil 21. června, byla přítomna holandská princezna Margareta. Při ceremoniálu však poprvé chyběl zakladatel paralympiád sir Ludwig Guttman, který v březnu 1980 zemřel. Naši sportovci se podruhé účastnili paralympiády, která byla zvláště úspěšná pro Romana Gronského, jenž získal stříbrnou medaili v závodě na 100m motýlkem a bronzovou medaili v polohovacím závodě na 200m. (Kudláček, 2007)

Poprvé se na těchto hrách soutěžilo podle rozdělení do kategorií postižení:

Poranění míchy, zrakové postižení, po mozkové obrně a po amputaci.

Medailisté:

USA 75-66-54, Polsko 75-50-52, Německo 68-48-46.

Československo 0-1-1.

Američan Trischa Zorn získal sedm zlatých medailí v plaveckých soutěžích zrakově postižených.

R. Grónský získal stříbrnou medaili v závodě na 100 m motýlek a bronzovou medaili v polohovém závodě na 200 m.

Významná událost:

Financování her se podařilo pokrýt pomocí účelově uspořádané loterie. Volejbal sedících byl přijat jako nová disciplína. Poprvé se paralympiády zúčastnili sportovci s DMO. Po paralympiádě v roce 1982 došlo k založení ICC, která vznikla sloučením ISMGF, ISOD, CP-ISRA, IBSA.

VII. letní paralympijské hry – STOKE MANDEVILLE, VELKÁ BRITÁNIE & NEW YORK, USA (1984)

Přehled:

	New York	Stoke Mandeville
POČET ZEMÍ	45	41
POČET SPORTOVců	1800	1100
MADAILOVÉ DISCIPLÍNY	300	
POČET SPORTŮ	18	

(PC, 2013)

Již v roce 1977 bylo rozhodnuto o pořadatelsví olympiády v Los Angeles. Nezávislé národní organizace sportu postižených v USA začaly připravovat paralympijské hry, ale nepodařilo se jim navázat žádné formální vazby s organizačním výborem her v LA. Z těchto důvodů bylo rozhodnuto o přípravě paralympiády na Long Islandu v New Yorku. Organizační výbor se dostal do problémů se získáváním peněz a

ISMGF rozhodl přemístit místo her do Velké Británie. Nakonec se však podařilo získat prostředky a hry byly zorganizovány jak v USA, tak i ve Velké Británii. Jako důsledek tohoto stavu se mezinárodní organizace rozhodly ustanovit Mezinárodní koordinační výbor (International Coordination Committee), který se měl stát nástrojem pro jejich lepší spolupráci. (Janečka a kolektiv, 2012)

Paralympiáda v New Yorku nesla oficiální název Mezinárodní hry pro postižené a byla zahájena slavnostním ceremoniálem 17. června za účasti prezidenta USA Ronalda Regana před 15 tisíci diváků ve sportovním areálu Mitchell Park. Po negativních zkušenostech s teroristickými akcemi (olympiáda Mnichov) a řadou avizovaných výhrůžek proti zdravým sportovcům bylo pomatováno i na ochranu zdravotně postižených - ta si při paralympiádě v New Yorku vyžádala náklady ve výši 5 miliónů dolarů. Do historie sportu zdravotně postižených však vstoupila tato paralympiáda zařazením tzv. skupiny „les autres“, která zahrnuje celou škálu onemocnění (nanismus, svalová dystrofie, vrozená lomivost kostí, skleróza multiplex, dysmelie, ankylóza aj.) s různou úrovní postižení od vozičkářů až po chodící. Pro tyto sportovce byly vypsány následující disciplíny: atletika, stolní tenis, basketbal, volejbal, plavání, vzpírání, lukostřelba, střelba ze vzduchových a malorážkových zbraní.

Souběžná paralympiáda pouze pro vozičkáře sdružené v ISMGF se uskutečnila od 15. do 19. července v Aylesbury. K soutěžím bylo využito sportovních zařízení ve Stoke Mandeville, vojenských sportovních areálů a veřejných sportovních středisek v Aylesbury. Ve Velké Británii soutěžili sportovci s poraněním míchy. Komunistické země, kromě Číny, Východního Německa, Polska, Jugoslávie a Maďarska tyto hry bojkotovaly.

Jednalo se o poslední paralympijské hry, které se konaly v jiném místě než hry olympijské. Mediální zpravodajství z her bylo mnohem rozsáhlejší a celé hry se odehrávaly za velkého zájmu rozhlasu, televize a ostatních médií. Celkové hodnocení paralympiády 1984 prokázalo, že rozdělení her nebylo nejšťastnějším řešením. Na druhé straně však bylo podnětem k intenzivnímu jednání mezi MOV a představiteli ICC. Výsledkem byla dohoda o vzájemné spolupráci mezi ICC a MOV. Ta obsahovala nejen klauzuli o poskytování určitých dotací sportu zdravotně postižených, ale i možnost užívání veškeré olympijské symboliky v rámci olympijského protokolu v průběhu paralympiády. Pozitivním výsledkem jednání byla dohoda o umožnění startu

zdravotně postižených na olympijských hrách spolu se zdravými sportovci (první zdravotně postiženou sportovkyní startující společně se zdravými byla Neroli Fairhallová, vozíčkářka z Nového Zélandu, která obsadila na letní olympiádě v Los Angeles 1984 celkově 38. místo v lukostřelbě).

Výčet sportů:

Lukostřelba (mozková obrna, poranění míchy, jiné postižení), atletika (všechny postižení), boccia (mozková obrna), cyklistika (mozková obrna), jezdeckví (mozková obrna), fotbal 7-a-side (mozková obrna), goalball (zrakově postižení), pétanque (po amputaci, poranění míchy), vzpírání (po amputaci, mozková obrna, poranění míchy, jiné postižení), střelba (po amputaci, mozková obrna, poranění míchy, jiné), kulečnick (poranění míchy), plavání (všechny postižení), stolní tenis (po amputaci, mozková obrna, poranění míchy, jiné), volejbal (po amputaci, jiné), basketbal (poranění míchy, jiné), šerm (poranění míchy), zápas (zrakově postižení)

Medailisté:

USA 137-131-129, Velká Británie 107-112-112, Kanada 87-82-69.

Československo – nezúčastnilo se.

Významná událost:

Došlo k dohodě o vzájemné spolupráci mezi ICC a MOV. Ta obsahovala nejen klauzuli o poskytování určitých dotací sportu zdravotně postižených, ale i možnost užívání veškeré olympijské symboliky v rámci olympijského protokolu v průběhu paralympiády a umožnění startu zdravotně postižených na olympijských hrách spolu se zdravými sportovci.

Poprvé se her zúčastnili sportovci Les Autres.

VIII. letní paralympijské hry – SOUL, JIŽNÍ KOREA (1988)

Přehled:

POČET ZEMÍ	61
POČET SPORTOVců	3057
SVĚTOVÉ REKORDY	971
PARALYMPIJSKÉ REKORDY	156
MADAILOVÉ DISCIPLÍNY	732
POČET SPORTŮ	18

(PC, 2013)

Poprvé v historii byl oficiálně použit termín „ paralympijské hry“. Byla představena nová paralympijská vlajka panem Dr. Jensem Bromannem prezidentem Mezinárodního koordinačního výboru (ICC). Po 24 letech se hry konaly ve stejném místě jako hry olympijské. Poprvé byly hry organizovány ve spolupráci paralympijského a olympijského organizačního výboru (PC, 2013).

Do historie se zapsalo náhlé rozhodnutí organizačního výboru zrušit disciplíny, ve kterých byli přihlášení méně než 3 sportovci. Toto rozhodnutí vzbudilo vlnu nevole mezi sportovci a národy, kterých se toto rozhodnutí týkalo. Na druhou stranu to byl jasný signál faktu, že paralympiáda je elitní sportovní událostí. (Janečka a kolektiv, 2012)

Poprvé mohli paralympionici využívat všechny hlavní olympijské zařízení a závodit na stejných sportovištích jako olympionici. Byl přidán tenis jako sportovní disciplína. Poprvé se letních her zúčastnili sportovci ze SSSR. Zahajovací ceremoniál sledovalo 75 000 diváků.

Medailisté:

USA 91-90-91, Německo 76-66-51, Velká Británie 65-65-53.

Československo 0-1-0.

Stříbrná medaile cyklisty J. Lachmana ze silničního závodu jednotlivců.

Významná událost:

Spolupráce mezi organizačními výbory LOH a LPH. Od tohoto roku se pořadatelské místo paralympiády shoduje s olympijským. Při organizaci pomáhalo 6431

dobrovolníků. Byly přidány další sporty - judo a tenis na vozíku. Bylo použito nové logo těchto her, které se skládalo z pěti shodných tae-geuků (tae-geuk - symbol, který tvoří střed jihokorejské vlajky) v olympijských barvách. Toto logo v roce 1989 IPC adoptoval jako svůj symbol.

IX. letní paralympijské hry – BARCELONA, MADRID – ŠPANĚLSKO (1992)

Přehled:

POČET ZEMÍ	83
POČET SPORTOVců	3001-2301M/700Ž
SVĚTOVÉ REKORDY	279
MADAILOVÉ DISCIPLÍNY	431
POČET SPORTŮ	16

(PC, 2013)

IX. paralympijské hry se konaly v Barceloně a po jejich ukončení následovaly hry pro mentálně postižené v Madridu. Mezinárodní koordinační výbor (ICC = International Coordinating Committee) nahradil nový řídicí orgán - Mezinárodní paralympijský výbor (IPC = International Paralympic Committee, Německo).

Hry v Barceloně jsou mnohými pamětníky označovány za proměnu paralympijských her v plnohodnotného partnera her olympijských. Organizační výbory byly výborně propojené a mimo jiné i maskot paralympiády „Petra“ pocházel od autora olympijského maskota. Při rostoucím počtu sportovců bylo hlavním problémem organizačního výboru udržení kvality sportovních výkonů a stanovení kritérií participace počtu sportovců v jednotlivých sportovních disciplínách i z jednotlivých zemí. V plavání byl představen integrovaný funkční klasifikační systém a díky němu se někteří favorité museli domů vrátit bez medailí. (Janečka a kolektiv, 2012)

Soutěží se zúčastnilo více než 3000 sportovců v Barceloně a více než 1600 v Madridu. Z paralympijských her vysílal speciální televizní kanál. Za 12 dní soutěží sledovalo dění více než 1,5 mil. diváků.

Medailisté:

USA 75-52-48, Německo 61-51-59, Velká Británie 40-47-41.

ČSFR 4-3-6.

Zlatou medaili získala Miloslava Běhalová v hodu diskem, Vojtěch Vašíček z pětiboje vozíčkářů a nevidomá atletka Pavla Valníčková ze závodu na 1500 a 3000 m.

Významná událost:

Přelomová událost spojená s excelentní organizací her díky nově vzniklému Mezinárodnímu paralympijskému výboru - IPC v roce 1989.

X. letní paralympijské hry – ATLANTA, USA (1996)

Přehled:

POČET ZEMÍ	104
POČET SPORTOVců	3259-2469M/790Ž
SVĚTOVÉ REKORDY	269
MADAILOVÉ DISCIPLÍNY	508
POČET SPORTŮ	19

(PC, 2013)

Před paralympiádou se konal třetí Paralympijský kongres, který se zaměřil na téma politického a ekonomického postavení osob se zdravotním postižením, stejně jako na globální problémy ve špičkovém sportu. S organizací her pomáhalo více než 12 000 dobrovolníků. Rozsáhlé zpravodajství z her bylo sledováno díky klasickým médiím, jako další a velmi silné médium se začal využívat internet (PC, 2013).

Medailisté:

USA 46-46-65, Austrálie 42-37-27, Německo 40-58-51.

ČR 2-7-1.

Zlaté medaile Kateřina Coufalová 100 m prsa a Štefan Danko v hodu oštěpem

Významná událost:

Her se poprvé zúčastnilo také 56 sportovců s mentálním postižením, kteří soutěžili v několika vybraných disciplínách v atletice a plavání.

XI. letní paralympijské hry – SYDNEY, AUSTRÁLIE (2000)

Přehled:

POČET ZEMÍ	122
POČET SPORTOVců	3881-2891M/990Ž
SVĚTOVÉ REKORDY	>300
MADAILOVÉ DISCIPLÍNY	561
POČET SPORTŮ	18

(PC, 2013)

Organizační výbor paralympijských her trval na tom, aby pracoval společně s organizačním výborem OH. Toto předsevzetí se jim podařilo naplnit a úroveň organizace her tak výrazně stoupla, neboť veškeré služby včetně ubytování a dopravy byly zajišťovány stejnými osobami, respektive organizacemi. V průběhu her proběhly soutěže v 18 sportech, bylo rozdáno přes 550 zlatých medailí a překonalo se 300 světových nebo paralympijských rekordů. (Franzlová, 2000)

O tyto hry byl obrovský zájem diváků. Prodalo se více než 1,2 mil. vstupenek. Objevily se další sporty: jachting a rugby. Soutěžilo 3881 sportovců ze 122 zemí. Naše účast v Sydney je nazývána „skokem mezi velmoci“. Do Sydney vyjelo 57 sportovců z ČR. Tito sportovci se vrátili se 43 medailemi (15-15-13). Jednalo se doposud o nejúspěšnější českou výpravu, která v celkovém pořadí národů skončila na 11. místě. Sporty s českou účastí: atletika, boccia, cyklistika, lukostřelba, plavání, stolní tenis. (Franzlová, 2000)

Medailisté:

Austrálie 63-39-47, Velká Británie 41-43-47, Kanada 38-33-25

ČR 15-15-13.

Historicky nejlepší umístění výpravy ČR z hlediska počtu zisku medailí. Kompletní přehled je v příloze č. 5.

Významná událost:

Přidány nové sporty jachting a rugby na vozíku. Rekordní prodej vstupenek na soutěže. Po skandálu, kdy se mezi španělské mentálně handicapované reprezentanty dostal podvodem novinář a svůj postup, včetně dalších informací o nehandicapovaných lidech vydávajících se ve španělské reprezentaci za mentálně postižené, v reportáži zveřejnil v časopisu Capital, byla federace mentálně handicapovaných sportovců vyloučena z IPC. (Howe, 2008)

XII. letní paralympijské hry – ATHENY, ŘECKO (2004)

Přehled:

POČET ZEMÍ	135
POČET SPORTOVců	3808-2643M/1165Ž
SVĚTOVÉ REKORDY	304
MADAILOVÉ DISCIPLÍNY	179
POČET SPORTŮ	19

(PC, 2013)

Organizační výbor paralympijských her udělal maximum pro odstranění bariér v tomto starověkém městě. Ve spolupráci s IPC připravili řečtí pořadatelé paralympijský vzdělávací program, který se také stal integrální součástí kurikula ve školách po celém Řecku. (Janečka kolektiv, 2012)

Medailisté:

Čína 63-46-32, Velká Británie 35-30-29, Kanada 28-19-25.

ČR 16-8-7.

Česká republika se umístila v celkovém pořadí národů na 12. místě.

Významná událost:

Bylo zahájeno radikální slučování kategorií a přepočtu výsledků podle koeficientů. Týkalo se to především atletiky a cyklistiky. Redukce kategorií souvisela s nutností vejít se i s novými sporty do maximálního počtu 4 000 závodníků. K tomuto se IPC zavázal smlouvami s MOV v letech 2001 a 2003. (Němcová Tejkalová, 2012)

Bylo představeno nové logo (viz. Příloha č. 6), skládající se ze tří prvků v barvě červené, modré a zelené (nejvíce zastoupených barev na národních vlajkách z celého světa). Tyto tři prvky jsou uspořádány do tvaru symbolizujícího zeměkouli.

XIII. letní paralympijské hry – PEKING, ČÍNA (2008)

Přehled:

POČET ZEMÍ	146
POČET SPORTOVců	3951-2568M/1383Ž
SVĚTOVÉ REKORDY	279
PARALYMPIJSKÉ REKORDY	339
MADAILOVÉ DISCIPLÍNY	472
POČET SPORTŮ	20

(PC, 2013)

Paralympijské hry v Pekingu se uskutečnily od 6. do 17. září 2008 a premiéru si na nich odbylo veslování. Všechny sporty kromě jachtingu a jezdeckví se konaly přímo v čínském hlavním městě. Vysílací práva zakoupilo 64 televizních společností z 80 zemí, což bylo prozatím nejvíc v historii paralympiád. Celkový vysílací čas představoval dvě stě procent aténského a počet jeho sledovatelů byl ještě více než dvojnásobný - 3,8 miliardy lidí. Nejsledovanější byla atletika a plavání a hned po nich cyklistika. Zároveň se jednalo o první letní hry přenášené internetovou televizí Mezinárodního paralympijského výboru ParalympicsSport.TV. (Němcová Tejkalová, 2012)

Medailisté:

Čína 89-70-52, Velká Británie 42-29-31, USA 36-35-28.

ČR 6-3-18.

Českou republiku reprezentovalo v osmi sportech celkem 56 sportovců. Získali 27 medailí, z toho 6 zlatých, 3 stříbrné a 18 bronzových. Nejúspěšnější byli cyklista Jiří Ježek a plavkyně Běla Hlaváčková, kteří oba získali po dvou zlatých a jedné stříbrné a bronzové medaili (PC, 2013).

Významná událost:

Sportovní přenosy z paralympijských her přenášela poprvé oficiální internetová televize ParalympicsSport.TV. Poprvé vyvěšená nová bílá paralympijská vlajka s logem a nápisem IPC (viz. Příloha č. 7). Tato vlajka se používá doposud.

XIV. letní paralympijské hry – LONDÝN, VELKÁ BRITÁNIE (2012)

Přehled:

POČET ZEMÍ	164
POČET SPORTOVců	4237-2736M/1501Ž
SVĚTOVÉ REKORDY	251
PARALYMPIJSKÉ REKORDY	314
MADAILOVÉ DISCIPLÍNY	503
POČET SPORTŮ	20

(PC, 2013)

Z průzkumu IPC, který probíhal v průběhu her vyplynuly pozitivní závěry. Jeden ze tří Angličanů změnil svůj postoj k lidem s postižením. Osm z deseti Angličanů je přesvědčeno o tom, že paralympiáda měla pozitivní dopad na veřejnost, jakým způsobem jsou lidé s handicapem veřejností vnímáni (PC, 2013).

Po 12 letech se her zúčastnili i sportovci s mentálním postižením a soutěžili ve vybraných disciplínách ve třech sportech: atletice, plavání a stolním tenisu. Historicky byla největší účast ze všech paralympijských akcí. Proдалo se 2,7 miliónů vstupenek a většina soutěží byla vyprodána.

Medailisté:

Čína 95-71-65, Rusko 36-38-28, Velká Británie 34-43-43.

Australanka Jacqueline Freney získala v plavání 8 zlatých medailí.

ČR 1-6-4. Cyklista Jiří Ježek získal zlatou medaili v dráhové cyklistice a navíc vybojoval ještě jedno stříbro.

Významná událost:

Zpravodajství, přenosy a informace z her se šířily pomocí mnoha nových technologií (you tube, facebook, samsung blog, internet TV). Díky těmto technologiím byl Londýn 2012 prvními skutečně sociálními a on-line paralympijskými hrami.

6.2 Zimní paralympiády

I. zimní paralympijské hry – ÖRNSKÖLDSVIK, ŠVÉDSKO (1976)

Přehled:

POČET ZEMÍ	16
POČET SPORTOVců	253
POČET SPORTŮ	2

(PC, 2013)

Do dějiště prvních zimních her dorazilo více než 250 sportovců ze 16 zemí. Soutěžilo se ve dvou sportovních disciplínách: alpské lyžování a běh na lyžích. Soutěžili zde pouze sportovci po amputaci a se zrakovým postižením.

Medailisté:

Německo 10-12-6, Švýcarsko 10-1-1, Finsko 8-7-7

Československo 3-0-0.

Pětičlenná delegace z Československa získala díky Evě Lemezové 3 zlaté medaile v alpských disciplínách.

Významná událost:

První paralympijské zimní hry (zimní olympijské hry pro tělesně postižené). Představeno rychlobruslení na saních jako nový sport.

II. zimní paralympijské hry – GEILO, NORSKO (1980)

Přehled:

POČET ZEMÍ	18
POČET SPORTOVců	229
POČET SPORTŮ	3

(PC, 2013)

Hry měly původně oficiální název zimní olympijské hry pro tělesně postižené. Her se mohli zúčastnit sportovci všech kategorií postižení. Soutěžilo se v alpských a severských disciplínách, curlingu. Byl představen nový sport Ice sledge racing – upravená forma rychlostního sáňkování. Hostitelská země získala největší počet medailí (54).

Medailisté:

Norsko 23-21-10, Finsko 15-7-12, Rakousko 6-10-6.

Československo 0-1-0.

Významná událost:

Ukázkový sport sjezd na saních.

III. zimní paralympijské hry – INNSBRUCK, RAKOUSKO (1984)

Přehled:

POČET ZEMÍ	22
POČET SPORTOVců	419
POČET SPORTŮ	3

(PC, 2013)

Byly to první zimní hry pořádané Mezinárodním koordinačním výborem (ICC), který vznikl 15. března 1982 v Leysin, Švýcarsko. Poprvé se zimní sporty postižených představily také v rámci ukázky na ZOH v Sarajevu.

Medailisté:

Rakousko 34-19-17, Finsko 19-9-6, Norsko 15-13-13.

Československo 0-0-0.

Významná událost:

První zimní hry pořádané ICC.

IV. zimní paralympijské hry - INNSBRUCK, RAKOUSKO (1988)

Přehled:

POČET ZEMÍ	22
POČET SPORTOVců	377
MADAILOVÉ DISCIPLÍNY	96
POČET SPORTŮ	4

(PC, 2013)

Vzhledem k problémům organizačního výboru zimních olympijských her v Calgary - Kanada, nebylo možno dodržet organizování olympijských a paralympijských her ve stejném místě. Pořadatelství bylo uděleno opět jako v roce 1984 do Rakouska. Jako nová soutěžní disciplína se objevil biatlon. Her se poprvé zúčastnili také sportovci ze SSSR a do soutěží byly zapojeny také běžecké a sjezdové disciplíny vozíčkářů. (Janečka a kolektiv, 2012)

Medailisté:

Norsko 25-21-14, Rakousko 20-10-14, Německo 9-11-10.

Československo 0-0-0.

Významná událost:

Zařazení disciplín na sit-ski ve sjezdovém i klasickém lyžování.

V. zimní paralympijské hry – TIGNES & ALBERTVILLE, FRANCIE (1992)

Přehled:

POČET ZEMÍ	24
POČET SPORTOVců	365
MADAILOVÉ DISCIPLÍNY	79
POČET SPORTŮ	4

(PC, 2013)

První zimní hry, které sdílejí sportoviště s olympijskými hrami. Z důvodu absence ledových ploch se konaly pouze soutěže v lyžařských disciplínách. Soutěží se zúčastnil „Unified team (EUN)“, který se skládal ze sportovců zemí bývalého Sovětského svazu.

Medailisté:

USA 20-16-9, Německo 12-17-9, EUN 10-8-3.

ČSFR 0-4-2.

Významná událost:

Zařazen biatlon jako nová disciplína, ukázkově zařazeny soutěže ve sjezdovém i klasickém lyžování mentálně postižených. Organizace her proběhla pod záštitou IPC založeného v roce 1989.

VI. zimní paralympijské hry - LILLEHAMMER, NORSKO (1994)

Přehled:

POČET ZEMÍ	31
POČET SPORTOVců	471
POČET SPORTŮ	5
POČET DOBROVOLNÍKŮ	900

(PC, 2013)

Byly to první paralympijské hry pořádané Mezinárodním paralympijským výborem (IPC). Lillehammer (1994) symbolizuje skok v rozvoji ZPH. Zahajovacího

ceremoniálu pro 500 sportovců a téměř tolik členů doprovodu a trenérů se zúčastnila norská královna. Poprvé byl představen sledge hokej, který se stal divácky velmi populárním sportem. Těchto her se také poprvé zúčastnila samostatná česká výprava, která s deseti sportovci přivezla první cenný kov v podobě bronzové medaile ze slalomu pro sjezdové lyžaře Stanislava Losku. (Kudláček, 2007)

Medailisté:

Norsko 29-22-13, Německo 25-21-18, USA 24-12-7

ČR 0-0-1.

Významná událost:

Poprvé se hry konaly ve stejném místě jako ZOH a to na základě uzavřené dohody mezi MOV a IPC. Přidán nový sport - sledge hokej. Poprvé bylo oficiálně použito modifikované logo skládající se pouze ze tří tae-geuků v barvě červené, zelené a fialové, symbolizující paralympijské motto: MYSL, TĚLO A DUCH.

VII. zimní paralympiáda – NAGANO, JAPONSKO (1998)

Přehled:

POČET ZEMÍ	31
POČET SPORTOVců	561
MADAILOVÉ DISCIPLÍNY	34
POČET SPORTŮ	5

(PC, 2013)

Jednalo se o první zimní hry konané mimo Evropu. Počet soutěžících je do dnešního dne rekordní. Nagano prokázalo zvyšující se zájem médií a veřejnosti o zimní paralympijské sporty. Sportovní disciplíny sledovalo v Naganu více než 151 000 diváků.

Medailisté:

Norsko 18-9-13, Německo 14-17-13, USA 13-8-13.

ČR 3-3-1.

Všechny medaile přivezly dvě lyžařky se zrakovým postižením Kateřina Teplá a Sabina Rogie. (Janečka a kolektiv, 2012)

Významná událost:

Zvýšil se zájem diváků a médií o zimní paralympijské hry.

VIII. zimní paralympijské hry – SALT LAKE CITY, USA (2002)

Přehled:

POČET ZEMÍ	36
POČET SPORTOVců	416
POČET SPORTŮ	4

(PC, 2013)

Poprvé se zimních her zúčastnili sportovci z Číny, Andory, Chile, Chorvatska, Řecka, Maďarska. Do dějiště her dorazilo 36 výprav v celkovém počtu 416 sportovců. Ze sportů bylo vyřazeno rychlobruslení, které nesplňovalo podmínky IPC o provozování sportu určitým počtem osob. Mezi nejúžasnější okamžiky her patřilo finálové utkání ve sledge hokeji mezi domácím týmem a týmem Norska, při kterém stadion doslova „praskal ve švech“. Jako ukázkový sport byl představen curling. Česká republika se ziskem 5 medailí obsadila 17. místo v bodování národů. (Kudláček, 2007)

Medailisté:

Německo 17-1-15, USA 10-22-11, Norsko 10-3-6.

ČR 2-1-2.

Kateřina Teplá získala 2 zlaté a jednu stříbrnou medaili v alpském lyžování.

Významná událost:

Rekordní počet prodaných vstupenek. Ragnhild Myklebust z Norska vyhrál pět zlatých medailí v lyžování a biatlonu a stal se nejúspěšnějším zimním paralympijským sportovcem všech dob s 22 medailemi, z nichž 17 bylo zlatých (PC, 2013).

IX. zimní paralympijské hry – TURIN, ITÁLIE (2006)

Přehled:

POČET ZEMÍ	38
POČET SPORTOVců	474
MADAILOVÉ DISCIPLÍNY	58
POČET SPORTŮ	5

(PC, 2013)

Bylo představeno nové paralympijské logo. Curling jako nový sport získal velký zájem diváků. Proběhlo 242 dopingových kontrol a všechny s negativním výsledkem.

Medailisté:

Rusko 13-13-7, Německo 8-5-5, Ukrajina 7-9-9.

ČR 0-1-0.

Jedinou medaili vybojovala Anna Kulíšková v super-G.

Významná událost:

Jedná se o první zimní paralympijské hry, které byly živě vysílány speciální internetovou televizí IPC - ParalympicSport.TV. Přidán nový sport - curling na vozíku.

X. zimní paralympijské hry – VANCOUVER, KANADA (2010)

Přehled:

POČET ZEMÍ	44
POČET SPORTOVců	502
MADAILOVÉ DISCIPLÍNY	64
POČET SPORTŮ	5

(PC, 2013)

Poprvé se her zúčastnila delegace Argentiny, Rumunska, Bosny a Hercegoviny. Českou republiku reprezentovalo dvacet sportovců. Poprvé v historii se na paralympiádu nominovali sledge hokejisté a obsadili vynikající páté místo.

Medailisté:

Německo 13-5-6, Rusko 12-16-10, Kanada 10-5-4.

ČR 0-0-1.

Česká republika získala jediný cenný kov (bronz v Super G) lyžařka Anna Kulíšková.

Významná událost:

Prodej vstupenek na těchto zimních hrách byl rekordní a překročil 230 000 prodaných vstupenek.

6.3 Milníky paralympijských her

1952 Stoke Mandeville - první mezinárodní hry pro sportovce s postižením.

1960 Řím - první hry pro sportovce s postižením (paraplegiky) organizovány ve stejném místě jako OH. Jmenována oficiální ISMGF komise pro přípravu paralympiády.

1964 Tokio - v roce 1964 byla založena Mezinárodní organizace tělesně postižených sportovců (ISOD). Přidán nový sport: vzpírání.

1968 Tel Aviv - zasedala příslušná zdravotní komise, která navrhla zpřesnění klasifikací jednotlivých tělesných postižení. Přidán nový sport: Lan Bowls.

1972 Heidelberg - zařazení závodů kvadruplegiků. Ukázkové závody osob se zrakovým postižením. Uvnitř organizace ISMGF došlo ke strukturálním změnám, což vedlo k vytvoření specializovaných komisí.

1976 Örnköldsvik - první paralympijské zimní hry (zimní olympijské hry pro tělesně postižené). Ukázkový sport: rychlobruslení na saních.

Toronto - poprvé se účastnili zrakově postižení a tělesně postižení s amputací. Poprvé se objevily speciální závodní vozíky. Přidány nové sporty: volejbal (stojících), goalball a sportovní střelba.

1980 Geilo - ukázkový sport: sjezd na saních. Poprvé všechny kategorie postižení.

- Arnhem - poprvé se paralympiády zúčastnili sportovci s DMO. Po paralympiádě v roce došlo k založení ICC (1982). Volejbal sedících přijat jako nová disciplína.
- 1984 Innsbruck - první zimní hry koordinované ICC. Ukázkový sport při OH v Sarajevu: obří slalom.
- Stoke Mandeville & New York - dohoda o vzájemné spolupráci mezi ICC a MOV. Přidány nové sporty: fotbal pro 7 a boccia. Silniční cyklistika přidána jako nová disciplína. Závody na vozíku součástí LOH v Los Angeles.
- 1988 Innsbruck - zařazení disciplín na sit-ski ve sjezdovém i klasickém lyžování.
- Soul - poprvé v historii byl oficiálně použit termín „ paralympijské hry“. Přidány nové sporty: judo a tenis na vozíku. Spolupráce mezi organizačními výbory LOH a LPH. Od Soulu již vždy shodné místo s OH. Logo LPH Soul bylo adoptováno jako paralympijské logo.
- 1989 Založení IPC
- 1992 Tignes & Albertville - zařazení nové disciplíny: biatlon. Ukázkově zařazeny soutěže ve sjezdovém a klasickém lyžování osob s mentálním postižením.
- 1992 Barcelona - přelomová událost spojené s excelentní organizací her.
- 1994 Lillehammer - rozdělení termínů LPH a ZPH do jiných let (jako OH). Přidán nový sport: sledge hokej. Po ZPH nové logo.
- 1996 Atlanta - poprvé sportovci s mentálním postižením. Přidán nový sport: jezdeckví. Dráhová cyklistika jako nová disciplína.
- 1998 Nagano - první zimní hry mimo Evropu. Sportovci s mentálním postižením.
- 2000 Sydney - přidány nové sporty: jachting a rugby na vozíku. Vyloučení mentálně handicapovaných.
- 2004 Atény - představeno nové logo. Přidán nový sport: fotbal pro 5.
- 2006 Torino - přidán nový sport: curling na vozíku.
- 2008 Peking - Přidán nový sport: veslování. Použita nová vlajka s novým logem.
- 2010 Vancouver - rozšíření počtu týmů v soutěžích curlingu o dva.
- 2012 Londýn - návrat soutěžících s mentálním postižením po 12 letech.

7. Přehled počtu sportovců na paralympijských hrách

7.1 Letní paralympiády

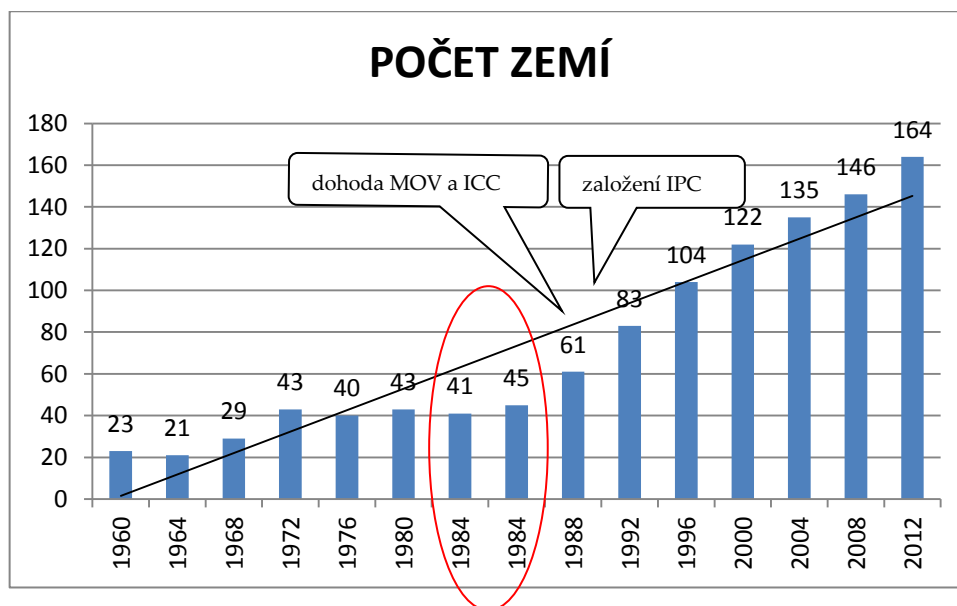
Počet sportovců na letních paralympijských hrách má stále stoupající trend od roku 1960. Pouze v roce 1984 došlo ke snížení počtu účastníků rozdělením her na dvě pořadatelská místa. Díky této zkušenosti došlo k uzavření dohody mezi MOV a ICC o vzájemné spolupráci. Tato dohoda přispěla k nárůstu počtu účastníků na následující letní paralympiádě 1988. Druhým významným faktorem v nárůstu počtu účastníků bylo založení IPC v roce 1989, který zastřešuje paralympijské hnutí (viz. Graf č. 1, č. 2).

Nárůst počtu sportovců je možný díky novým disciplínám a zařazováním nových klasifikací postižení, které se postupně přidávají do programu her (viz. Příloha č. 2). Zařazování nových disciplín kopíruje aktuální trendy a zájmy postižených sportovců. Díky obměně sportovních disciplín, dostupnosti těchto disciplín všem handicapovaným a na základě historických dat, lze v blízké budoucnosti očekávat zachování rostoucího trendu v počtu zúčastněných sportovců a zemí na letních paralympijských hrách.

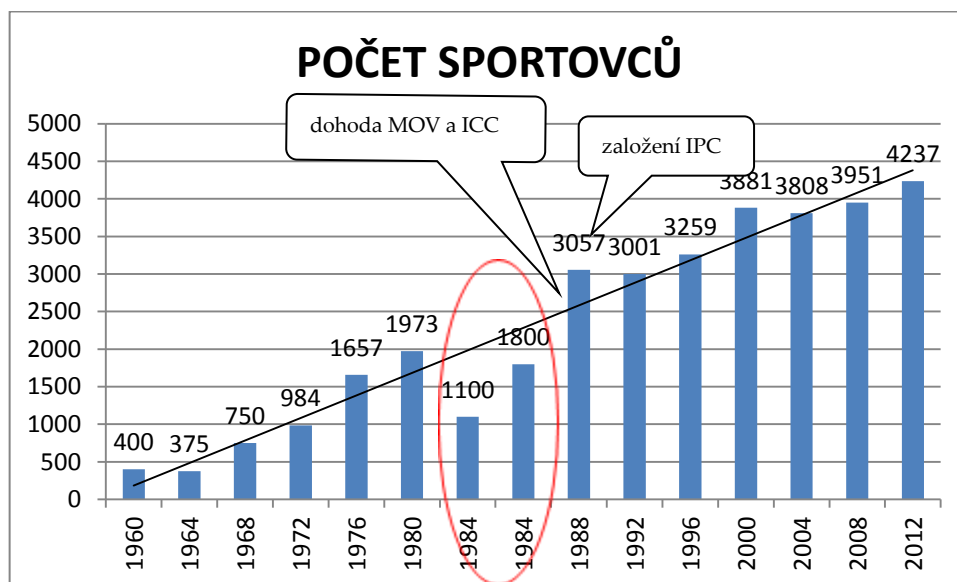
Tabulka č. 1 – Počty účastníků letních paralympiád (PC, 2013)

	LETNÍ PARALYMPIJSKÉ HRY - PŘEHLED			
	ROK	MÍSTO	POČET ZEMÍ	POČET SPORTOVců
1.	1960	ROME (ITA)	23	400
2.	1964	TOKYO (JAP)	21	375
3.	1968	TEL AVIV (IZR.)	29	750
4.	1972	HEIDELBERG (GER)	43	984
5.	1976	TORONTO (CAN)	40	1657
6.	1980	ARNHEM (NED)	43	1973
7.	1984	STOKE MANDEVILLE (GB)	41	1100
7.	1984	NEW YORK (USA)	45	1800
8.	1988	SEOUL (KOR)	61	3057
9.	1992	BARCELONA (ESP)	83	3001
10.	1996	ATLANTA (USA)	104	3259
11.	2000	SYDNEY (AUS)	122	3881
12.	2004	ATHENY (GRE)	135	3808
13.	2008	PEKING (CHN)	146	3951
14.	2012	LONDON (GB)	164	4237

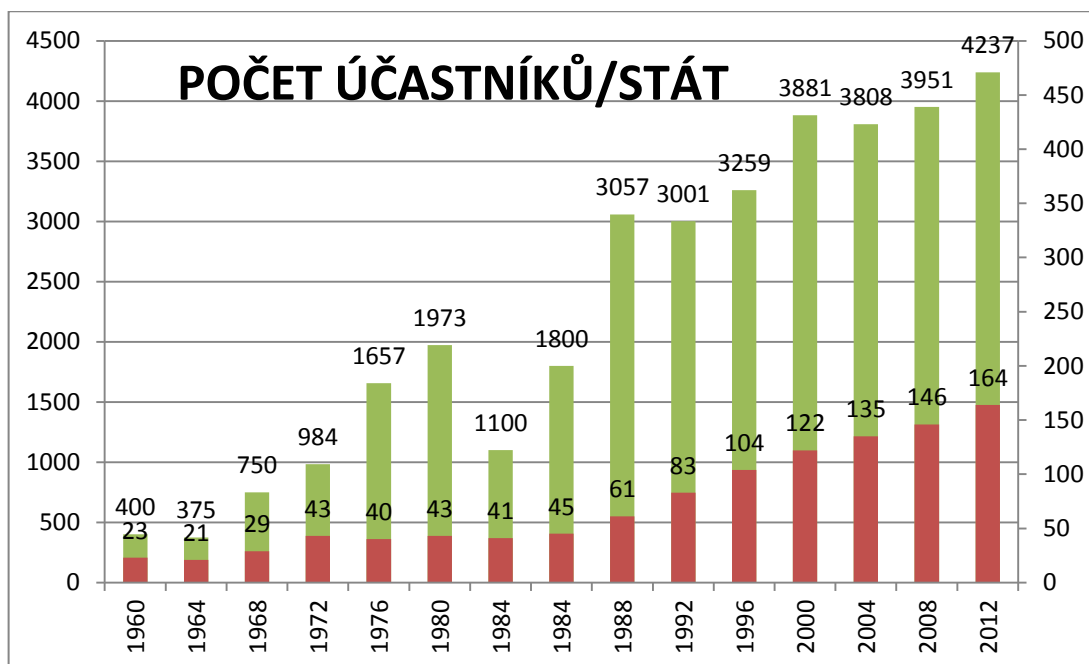
Graf č. 1 - Sledování trendu počtu účastnických zemí letních paralympijských her (PC, 2013)

Graf č. 2 - Sledování trendu počtu zúčastněných sportovců na letních paralympijských hrách (PC, 2013)

Graf č. 3 - Souhrnný graf počtu účastníků / států na letních paralympijských hrách (PC, 2013)

7.2 Zimní paralympiády

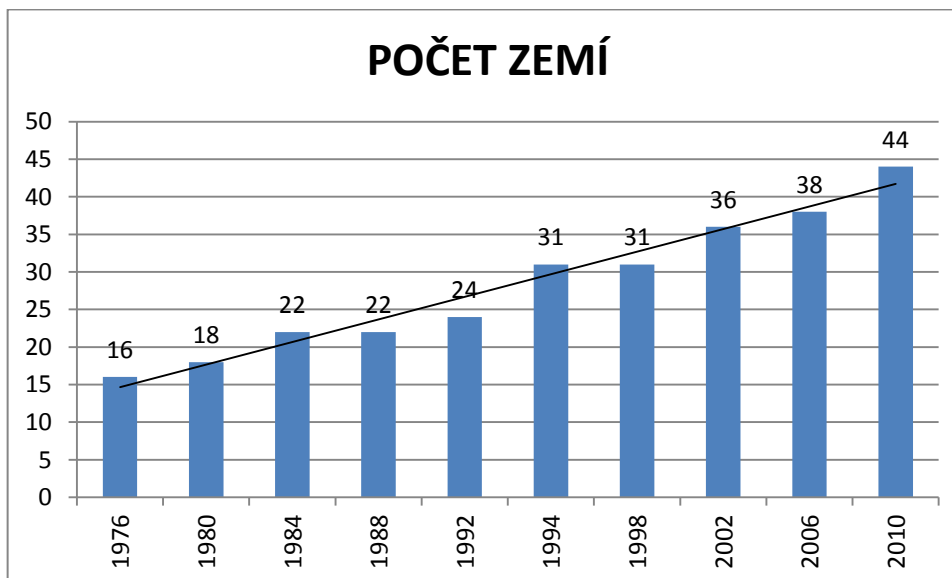
Pořádání zimních paralympiád navázalo na již fungující pořadatelsví letních her. Již od založení prvních her bylo zřejmé, že zimní hry nedosáhnou na takový počet sportovců jako hry letní. Důvodem je obtížnější dostupnost zimních sportovních areálů, nutnost speciálního materiálního vybavení, menší možnost dlouhodobé sportovní přípravy a celkově vyšší náročnost technická i časová. Díky náročnosti zimních sportů nedochází k zařazování tolika nových disciplín jako u letních paralympiád (viz. Příloha č. 3) a proto se počty účastníků od roku 1984 zvyšují jen minimálně (viz. Tabulka č. 3, Graf č. 5). Dochází pouze k nárůstu počtu zúčastněných zemí, kde je trend stále stoupající (viz. Graf č. 4). Z výše uvedeného lze očekávat v nejbližší budoucnosti jen minimální změnu v počtu zúčastněných sportovců na zimních paralympijských hrách.

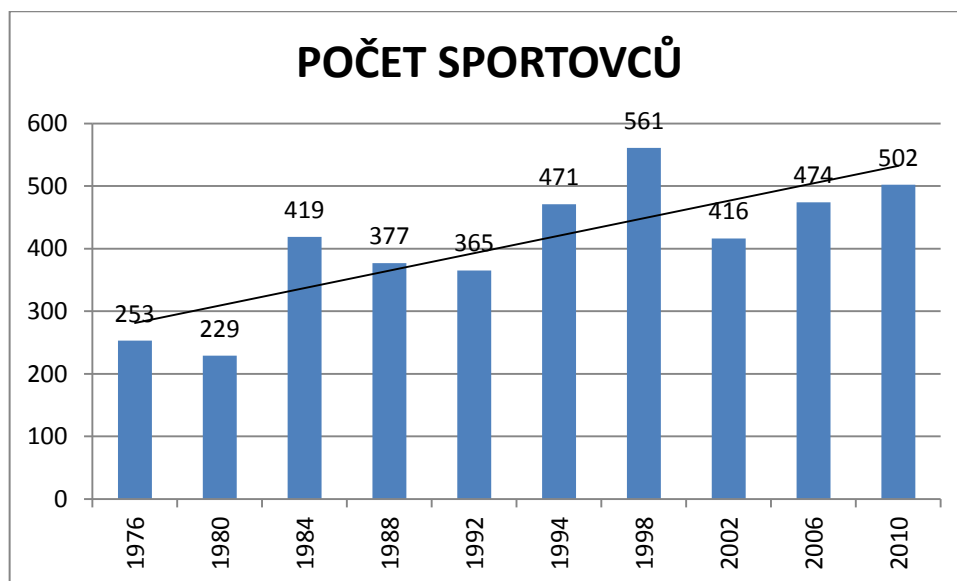
Tabulka č. 2 – Počty účastníků zimních paralympiád (PC, 2013)

ZIMNÍ PARALYMPIJSKÉ HRÝ - PŘEHLED				
	ROK	MÍSTO	POČET ZEMÍ	POČET SPORTOVců
1.	1976	ÖRNSKÖLDSVIK (SVE)	16	253
2.	1980	GEILO (NOR)	18	229
3.	1984	INNSBRUCK (AUS)	22	419
4.	1988	INNSBRUCK (AUS)	22	377
5.	1992	ALBERTVILLE (FRA)	24	365
6.	1994	LILLEHAMMER (NOR)	31	471
7.	1998	NAGANO (JPN)	31	561
7.	2002	SALT LAKE CITY (USA)	36	416
8.	2006	TORINO (ITA)	38	474
9.	2010	VANCOUVER (CAN)	44	502

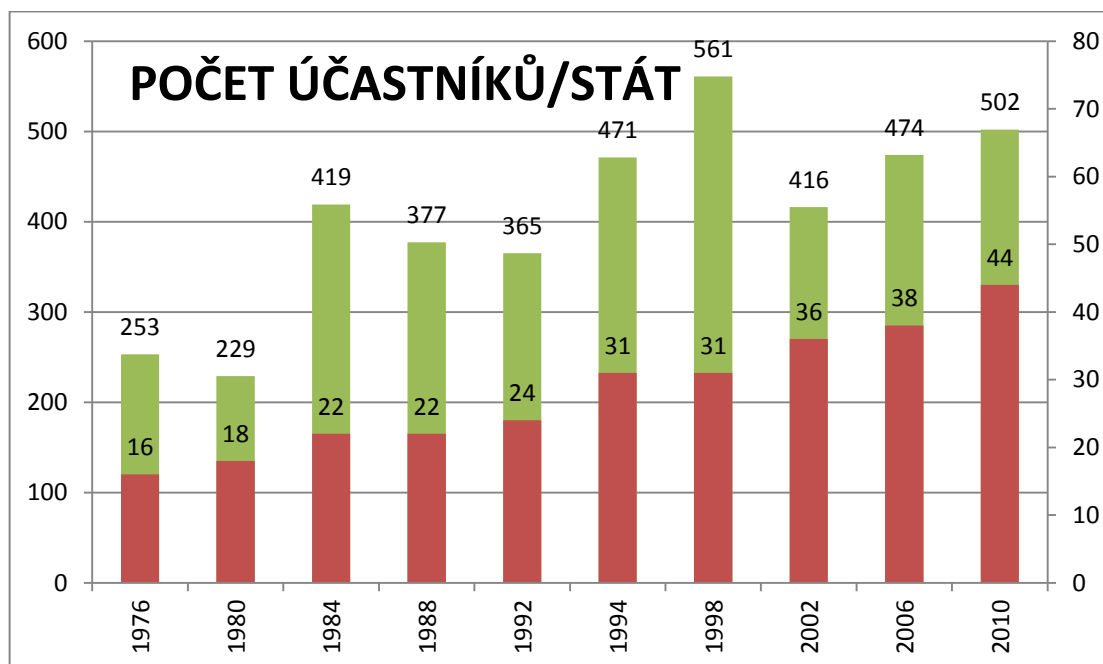
Graf č. 4 - Sledování trendu počtu účastnických zemí zimních paralympijských her (PC, 2013)

Graf č. 5 - Sledování trendu počtu zúčastněných sportovců na zimních paralympijských hrách (PC, 2013)

Graf č. 6 - Souhrnný graf počtu účastníků / států na zimních paralympijských hrách (PC, 2013)

8. Medailové umístění českých paralympioniků

V historii samostatné České republiky byli naši paralympionici dle statistiky ČPV takto úspěšní:

Historicky nejúspěšnějším českým sportovcem na letních paralympiádách je Jiří Ježek (6-4-1), který je zároveň nejúspěšnějším cyklistou v historii paralympijských her.

Historicky nejúspěšnější českou sportovkyní na zimních paralympiádách je zrakově postižená Kateřina Šromová Teplá, která s vodiči Pavlem Teplým (1998) a Renátou Karamanovou (2002) získala v alpském lyžování čtyři zlaté a dvě stříbrné medaile.

Tabulka č. 3 – Medailová umístění ČR (ČPV, 2013)

ROK	MÍSTO	ZIMNÍ/LETNÍ	ZLATO	STŘÍBRO	BRONZ	CELKEM
1994	Lillehammer	Z	0	0	1	1
1996	Atlanta	L	2	7	1	10
1998	Nagano	Z	3	3	1	7
2000	Sydney	L	15	15	13	43
2002	Salt Lake City	Z	2	1	2	5
2004	Atény	L	16	8	7	31
2006	Turín	Z	0	1	0	1
2008	Peking	L	6	3	18	27
2010	Vancouver	Z	0	0	1	1
2012	Londýn	L	1	6	4	11
CELKEM			45	44	48	137

Česká republika zaujímá se ziskem 137 medailí 31. místo v historickém žebříčku všech zúčastněných zemí. Počet medailí je ovlivněn tím, že do roku 1993 vystupovala Česká republika pod jiným názvem. Historická data jsou čítána od 1. 1. 1993, kdy došlo ke vzniku samostatné České republiky. Přehled nejúspěšnějších zemí všech paralympiád z hlediska medailových umístění viz příloha č. 1. Pro české paralympioniky byla jednoznačně z hlediska počtu zisku medailí nejúspěšnější paralympiáda v Sydney 2000. V příloze č. 5 jsou uvedeny jména všech českých medailistů a jejich soutěžní disciplíny paralympiády v Sydney 2000.

9. Diskuse

Paralympijské hry se díky svému historickému vývoji staly z původně terapeutické akce, pořádané pouze pro okruh lidí s postižením a jejich nejbližší okolí, akcí světového významu a ohlasu. V dnešní době je toto vrcholné soutěžní klání pro handicapované svým významem a posláním rovnocenné jeho staršímu sourozenci, který se jmenuje Olympijské hry. Bez obětavé práce výše zmiňovaného Ludwiga Guttmanna by historie a rychlost růstu paralympijského hnutí nezažily tak rychlý vývoj. Počty účastníků se od počátku počítaly na desítky, zatímco u posledních paralympiád se počítají v řádech tisíců. Práce IPC, tisíců dobrovolníků, rozhlasu, televize a internetu zaručují paralympijským hrám perspektivu do budoucnosti. Nutno také vyzdvihnout výkony, úsilí a nasazení všech sportovců, bez kterých by paralympijské hry neměly budoucnost. K rostoucímu zájmu sportovců a diváků o paralympijské hry přispívá obměna sportovních disciplín, jak je vidět z přílohy č. 2 a č. 3.

Obrovský význam mají paralympijské hry v integraci handicapovaných do společnosti. Před 20 lety jsem neměl vůbec přehled o tom, co znamená slovo „paralympic“. Nyní se již paralympijské hry pravidelně sleduji v rámci olympijského roku. Podle průzkumu IPC v Londýně 2012 před slavnostním ukončením paralympijských her, bylo zjištěno, že 1 z 3 dospělých Angličanů změnil postoj k lidem s postižením. 81% dospělých respondentů odpovědělo, že paralympiáda měla pozitivní dopad na způsob, jakým lidé s poruchou jsou veřejností vnímáni.

Díky analýze počtu účastníků a počtu účastnických zemí je viditelný stále rostoucí trend u letních her. U zimních her je viditelný kolísavý trend v počtu účastníků. Je stále stoupající, ne ovšem tak jako u letních her (viz. Grafy č. 1 - č. 6). Důvodem tohoto rozdílu je již zmiňované nasazování nových disciplín do programu paralympijských her. Zimní disciplíny jsou pro handicapované sportovce méně dostupné, mnohem hůře se vytváří podmínky pro provozování zimních sportů handicapovaných a samotná dostupnost zimních středisek je pro člověka s postižením problematická. Lze očekávat, že zájem o paralympijské hnutí v nejbližší budoucnosti stále poroste.

Paralympijské dění v historii ovlivnila často politická situace ve světě. Pro země bývalého socialistického bloku (např. Rusko, Čína) je z pohledu medailových umístění zřejmý výrazný faktor – bojkot některých her z politických důvodů. V tomto období získaly země (např.: Německo, USA, Velká Británie) výrazný náskok v počtu získaných medailů z paralympijských her.

10. Závěr

a) Dílčí cíle:

1. Zpracovat období vývoje sportu handicapovaných před letními hrami v Římě 1960. Pro toto období bylo charakteristické hledání cest jakým způsobem, v jaké podobě a v jakém místě organizovat sportovní soutěže.
2. Zpracovat historická data (počet zemí, sportovců) jako hodnocení zájmu o paralympijské hry. Zájem handicapovaných sportovců o paralympijské hry potvrzuje stále stoupající trend počtu zúčastněných zemí a sportovců, vyhodnocený na základě historických dat z databáze IPC.
3. Vytvořit přehled a krátkodobou prognózu vývoje paralympijských her z hlediska počtu delegací a účastníků paralympijských her. Díky inovativním přístupům IPC v přípravě a řízení paralympijských her (např. nasazování nových disciplín do programu) předpokládám pokračující rostoucí trend v počtu delegací a účastníků her.
4. Zpracovat výsledky českých paralympioniků z hlediska medailových umístění. Z pohledu medailových umístění nutno vyzdvihnout výsledek z letních paralympijských her v Sydney, kde česká výprava obsadila 11. místo v celkovém pořadí států se ziskem 43 medailí.
5. Popsat a chronologicky sestavit významné milníky paralympijských her. Ze všech popsaných milníků je založení IPC v roce 1989 pro vývoj paralympijských her do dnešní podoby nejvýznamnější událostí.

b) Význam výsledků pro teorii: historický pohled je potřeba chápat nejen jako výčet dat, ale jako odraz společenského vývoje a pochopení stěžejních křižovatek vývoje, které mohou mít vliv na praxi.

c) Význam výsledků pro praxi: studijní materiál a obohacení konceptu historie na FTK UP.

11. Souhrn

Práce se zabývá historií světových paralympijských her od roku 1960. Úvodní část se věnuje historické shrnutí období před vznikem paralympiády. Další část podává stručný přehled organizací, které se věnují sportu handicapovaných. V hlavní části je podán chronologický přehled všech uskutečněných paralympiád doplněný o významné události v historii paralympijských her. Statistická data ve formě tabulek a grafů jsou zpracovány z oficiálních stránek IPC.

Chronologické řazení her, doplněné o statistická data a významné události vývoje paralympijských her, podává dostatečný přehled o historii a vývoji paralympijských her. Závěr vyzdvihuje význam paralympijského hnutí v čele s IPC pro současnost a díky rostoucím trendům i pro blízkou budoucnost.

12. Summary

This work focussed the history of Paralympic games. The introductory part deals with the historical summary before the Paralympics. Next part contains an overview of organizations that deal handicapped sport. In the main part gives a chronological overview of the underlying Paralympics accompanied by significant events in the history of the Paralympic Games. The statistical data in the form of tables and graphs are processed from the official website of IPC.

Chronologic sorting of games, complemented by statistical data, gives a sufficient overview of the history and development of the Paralympic Games. The conclusion underlines the importance the Paralympic Movement led by IPC for the present and growing trends for the near future.

13. Referenční seznam

- Autorský kolektiv pod vedením hlavní redakce (1988). *Encyklopedie tělesné kultury*. Praha: Olympia.
- Bartoš, J. (1982). *Metodika a technika historické práce*. 1. vyd. Praha: SPN.
- Bartoš, J. (1992). *Úvod do metodiky a techniky historické práce*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Bartoš, J. (1999). *Úvod do metodiky historického bádání a nauky o pramenech*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Bartoš, J., & Kovářová, S. (2005). *Nauka o historických pramenech*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Brittain, I. (2009). *The Paralympic Games Explained*. United Kingdom: Taylor & Francis Ltd.
- Čihovský, J. (2006). *Sociologický výzkum*. [Učební texty]. Olomouc: Univerzita Palackého, Fakulta tělesné kultury.
- Daňová, K., Čichoň, R., Švarcová, J., & Potměšil, J. (2008). *Klasifikace pro výkonnostní sport zdravotně postižených*. Praha: Karolinum.
- DePauw, K. P., & Gavron, S. J. (2005). *Disability Sport*. Champaign, IL: Human Kinetics.
- Franzlová, O. et al. (2000). *XI. Letní paralympiáda Sydney 2000*. Praha: Olympia.
- Frömel, K. (2002). *Kompendium psaní a publikování v kinantropologii*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Howe, P. D. (2008). *The cultural politics of the paralympics movement through an anthropological lens*. Oxon: Routledge.
- Jandourek, J. (2001). *Sociologický slovník*. Praha: Portál.
- Janečka, Z., et al. (2012). *Vybrané kapitoly ze sportu osob se zdravotním postižením*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Kábele, J. (1992). *Sport vozičkářů*. Praha: Olympia.
- Kábele, J., & Šimice, J. (1990). *Historie paraolympiád*. Praha: Acta Universitatis Carolinae Gymnica.

- Kudláček, M., Ješina, O., Machová, I., & Válek, J. (2007). *Aplikované pohybové aktivity pro osoby s tělesným postižením*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Kudláček, M., Ješina, O., Machová, I., & Truksová, M. (2008). *Paralympijský školní den*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Kašparová, E., Komárková, R., & Surynek, A. (2001). *Základy sociologického výzkumu*. Praha: Management Press.
- MOV (2004). *Olympijská charta*. Švýcarsko, Lausanne.
- Němcová Tejkalová, A. (2012). *Ti druzí sportovci*. Praha: Karolinum.
- Redakční a autorský kolektiv. (1963). *Encyklopedie tělesné kultury*, I. díl. Praha: Sportovní a turistické nakladatelství.
- Sherrill, C. (1986). *Sport and Disabled Athletes*. Champaign, Illinois: Human Kinetics Publishers, Inc.
- Stellner, F., Poláček, J. et al. (2003). *Internet nejen pro historiky*. Praha: Grada.
- WHO (2009). *Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví: MKF*. Praha: Grada.
- Zwettler, O., Vaculík, J., & Čapka, F. (1996). *Úvod do studia dějepisu a technika historikovy práce*. Brno: Masarykova Univerzita.

Internetové odkazy:

Paralympic [online]. 2013 Český paralympijský výbor. Dostupné z WWW:

<<http://www.paralympic.cz/>>

IPC [online]. 2013 Mezinárodní paralympijský výbor. Dostupné z WWW:

<<http://www.paralympic.org/paralympic-games/rome-1960>>

IPC [online]. 2013 Mezinárodní paralympijský výbor. Dostupné z WWW:

<<http://www.paralympic.org/paralympic-games/tokyo-1964>>

IPC [online]. 2013 Mezinárodní paralympijský výbor. Dostupné z WWW:

<<http://www.paralympic.org/paralympic-games/tel-aviv-1968>>
IPC [online]. 2013 Mezinárodní paralympijský výbor. Dostupné z WWW:
<<http://www.paralympic.org/paralympic-games/heidelberg-1972>>
IPC [online]. 2013 Mezinárodní paralympijský výbor. Dostupné z WWW:
<<http://www.paralympic.org/paralympic-games/heidelberg-1972>>
IPC [online]. 2013 Mezinárodní paralympijský výbor. Dostupné z WWW:
<<http://www.paralympic.org/paralympic-games/toronto-1976>>
IPC [online]. 2013 Mezinárodní paralympijský výbor. Dostupné z WWW:
<<http://www.paralympic.org/paralympic-games/arnhem-1980>>
IPC [online]. 2013 Mezinárodní paralympijský výbor. Dostupné z WWW:
<<http://www.paralympic.org/paralympic-games/stoke-mandeville-new-york-1984>>
IPC [online]. 2013 Mezinárodní paralympijský výbor. Dostupné z WWW:
<<http://www.paralympic.org/paralympic-games/seoul-1988>>
IPC [online]. 2013 Mezinárodní paralympijský výbor. Dostupné z WWW:
<<http://www.paralympic.org/paralympic-games/barcelona-1992>>
IPC [online]. 2013 Mezinárodní paralympijský výbor. Dostupné z WWW:
<<http://www.paralympic.org/paralympic-games/atlanta-1996-0>>
IPC [online]. 2013 Mezinárodní paralympijský výbor. Dostupné z WWW:
<<http://www.paralympic.org/paralympic-games/sydney-2000>>
IPC [online]. 2013 Mezinárodní paralympijský výbor. Dostupné z WWW:
<<http://www.paralympic.org/paralympic-games/athens-2004>>
IPC [online]. 2013 Mezinárodní paralympijský výbor. Dostupné z WWW:
<<http://www.paralympic.org/paralympic-games/beijing-2008>>

IPC [online]. 2013 Mezinárodní paralympijský výbor. Dostupné z WWW:

<<http://www.paralympic.org/paralympic-games/london-2012>>

IPC [online]. 2013 Mezinárodní paralympijský výbor. Dostupné z WWW:

<<http://www.paralympic.org/paralympic-games/ornskoldsvik-1976>>

IPC [online]. 2013 Mezinárodní paralympijský výbor. Dostupné z WWW:

<<http://www.paralympic.org/paralympic-games/geilo-1980>>

IPC [online]. 2013 Mezinárodní paralympijský výbor. Dostupné z WWW:

<<http://www.paralympic.org/paralympic-games/innsbruck-1984-1>>

IPC [online]. 2013 Mezinárodní paralympijský výbor. Dostupné z WWW:

<<http://www.paralympic.org/paralympic-games/innsbruck-1988>>

IPC [online]. 2013 Mezinárodní paralympijský výbor. Dostupné z WWW:

<<http://www.paralympic.org/paralympic-games/tignes-albertville-1992>>

IPC [online]. 2013 Mezinárodní paralympijský výbor. Dostupné z WWW:

<<http://www.paralympic.org/paralympic-games/lillehammer-1994>>

IPC [online]. 2013 Mezinárodní paralympijský výbor. Dostupné z WWW:

<<http://www.paralympic.org/paralympic-games/nagano-1998>>

IPC [online]. 2013 Mezinárodní paralympijský výbor. Dostupné z WWW:

<<http://www.paralympic.org/paralympic-games/salt-lake-city-2002>>

IPC [online]. 2013 Mezinárodní paralympijský výbor. Dostupné z WWW:

<<http://www.paralympic.org/paralympic-games/torino-2006>>

IPC [online]. 2013 Mezinárodní paralympijský výbor. Dostupné z WWW:

<<http://www.paralympic.org/paralympic-games/vancouver-2010>>

14. Přílohy

Příloha č. 1 - Přehled nejúspěšnějších zemí všech paralympiád z hlediska medailových umístění (IPC, 2013)

Team (IPC code)	No Summer	Gold	Silver	Bronze	Total	No Winter	Gold	Silver	Bronze	Total	No Games	Gold	Silver	Bronze	Combined Total
1 United States (USA)	14	697	615	627	1939	10	95	97	68	260	24	792	780	695	2267
2 Germany (GER)	14	451	451	421	1323	10	121	108	101	330	24	572	559	522	1653
3 Great Britain (GBR)	14	529	517	511	1557	10	0	6	15	21	24	529	523	525	1578
4 Canada (CAN)	12	347	289	311	947	10	36	41	42	119	22	383	356	353	1092
5 France (FRA)	14	302	315	304	921	10	47	44	48	139	23	349	359	352	1060
6 Australia (AUS)	14	339	357	317	1013	9	11	6	11	28	23	350	363	328	1030
7 China (CHN)	8	335	259	200	794	3	0	0	0	0	11	335	259	200	794
8 Spain (ESP)	12	203	206	221	630	8	14	15	10	39	20	217	231	231	679
9 Poland (POL)	12	223	216	187	626	9	11	6	27	44	21	234	222	214	670
10 Netherlands (NED)	14	247	214	191	652	7	2	4	4	10	21	259	218	195	662
11 Sweden (SWE)	13	199	210	155	564	10	25	30	40	95	23	224	240	195	659
12 Austria (AUT)	14	101	113	122	336	10	102	108	104	314	24	202	251	226	650
13 Norway (NOR)	13	103	95	79	277	10	134	101	80	315	23	237	196	159	592
14 Italy (ITA)	14	137	147	182	466	9	12	20	29	61	23	149	167	211	527
15 Finland (FIN)	13	69	92	93	253	10	76	47	59	182	23	145	139	152	436
16 Russia (RUS)	5	91	87	90	268	5	54	60	39	153	10	145	147	129	421
17 Japan (JPN)	13	106	112	120	338	10	17	27	30	74	23	123	139	150	412
18 Switzerland (SUI)	14	71	84	86	241	10	49	55	48	152	24	120	139	134	393
19 Israel (ISR)	14	124	124	132	380	0	0	0	0	0	14	125	124	132	380
20 Ukraine (UKR)	5	84	78	95	257	4	15	25	25	65	5	99	103	120	322
21 South Korea (KOR)	13	118	93	91	301	6	0	2	0	2	19	118	95	91	303
22 South Africa (RSA)	10	110	88	82	280	4	0	0	0	0	14	110	88	82	280
23 Denmark (DEN)	12	92	80	101	272	9	2	1	3	6	21	94	81	104	279
24 Mexico (MEX)	11	93	88	92	273	2	0	0	0	0	13	93	88	92	273
25 Brazil (BRA)	11	74	86	75	235	0	0	0	0	0	11	74	86	75	235
26 Ireland (IRL)	14	62	62	91	215	0	0	0	0	0	14	62	62	91	215
27 Belgium (BEL)	14	67	72	71	210	7	0	0	1	1	21	67	72	72	211
28 New Zealand (NZL)	12	61	41	45	148	9	15	5	7	27	21	77	49	52	175
29 Argentina (ARG)	14	31	63	63	157	1	0	0	0	0	14	31	63	63	157
30 Egypt (EGY)	11	45	43	55	143	0	0	0	0	0	11	45	43	55	143
31 Czech Republic (CZE)	5	40	39	43	122	5	5	5	5	15	10	45	44	48	137
37 Slovakia (SVK)	5	14	16	18	46	5	6	15	16	37	10	20	31	35	85
54 Czechoslovakia (TCH)	4	4	5	8	17	5	3	5	2	10	9	7	10	10	27

Příloha č. 2 - chronologický přehled účasti dle postižení a výrazné milníky v historii letních paralympijských her (IPC, 2013)

Rok	Místo	Postižení	Totožné místo S OH	Výrazné události
1952	Stoke Mandeville, VBR	Poranění míchy	Ne	První mezinárodní hry pro sportovce s postižením.
1960	Řím, ITA	Poranění míchy	Ano	První hry pro sportovce s postižením organizovány ve stejném místě jako OH. Známe jako 1. paralympijské hry.
1964	Tokio, JAP	Poranění míchy	Ano	Přidán nový sport Vzpírání.
1968	Tel Aviv, ISR	Poranění míchy	Ne	Přidán nový spor Lan Bowls.
1972	Heidelberg, GER	Poranění míchy	Ne	Zařazení závodů kvadruplegiků. Ukázkové sporty osob se zrakovým postižením.
1976	Toronto, CAN	Poranění míchy Amputace Zrak. postižení	NE	Přidány nové sporty Volejbal (stojících), Goalball a Sportovní střelba. Poprvé se objevily speciální závodní vozíky.
1980	Arnhem, NED	Poranění míchy Amputace Zrak. postižení DMO	Ne	Volejbal sedících přijat jako nová disciplína.
1984	Stoke Mandeville, GBR & New York, USA	Poranění míchy Amputace Zrak. postižení DMO	Ne	Přidány nové sporty Fotbal pro 7 a boccia. Silniční cyklistika přidána jako nová disciplína. Závody na vozíku součástí LOH v LA.
1988	Soul, KOR	Poranění míchy Amputace Zrak. postižení DMO Les Autres	Ano	Přidány nové sporty Judo a tenis na vozíku. Spolupráce mezi organizačními výbory LOH a LPH.
1992	Barcelona, ESP	Poranění míchy Amputace Zrak. postižení DMO Les Autres Ment. postižení	Ano	Přelomová událost spojená s excelentní organizací her.
1996	Atlanta, USA	Poranění míchy Amputace Zrak. postižení DMO Les Autres	Ano	Přidán nový sport Jezdectví. Dráhová cyklistika přidána jako nová disciplína.

		Ment. Postižení		
2000	Sydney, AUS	Poranění míchy Amputace Zrak. postižení DMO Les Autres Ment. Postižení	Ano	Přidány nové sporty Jachting a Rugby na vozíku. Rekordní prodej vstupenek.
2004	Atény, GRE	Poranění míchy Amputace Zrak. postižení DMO Les Autres	Ano	Přidán nový sport Fotbal pro 5. Rekordní účast médií.
2008	Peking, CHN	Poranění míchy Amputace Zrak. postižení DMO Les Autres	Ano	Přidán nový sport Veslování.
2012	Londýn, GBR	Poranění míchy Amputace Zrak. postižení DMO Les Autres	Ano	Program bude upřesněn v roce 2007.

Příloha č. 3 - chronologický přehled účasti dle postižení a výrazné milníky v historii zimních paralympijských her (IPC, 2013)

	Místo	Postižení	Totožné místo S OH	Výrazné události
1976	Örnsköldsvik SWE	Amputace Zrak. postižení	Ne	Ukázkový sport: Rychlobruslení na saních.
1980	Geilo, NOR	Poranění míchy Amputace Zrak. postižení DMO Les Autres	Ne	Ukázkový sport: Sjezd na saních.
1984	Innsbruck AUT	Poranění míchy Amputace Zrak. postižení DMO Les Autres	Ne	Ukázkový sport při OH v Sarajevu: Obří slalom.
1988	Innsbruck AUT	Poranění míchy Amputace Zrak. postižení DMO Les Autres	Ne	Zařazení disciplín na sit-ski ve sjezdovém i klasickém lyžování.
1992	Tignes- Albertville, FRA	Poranění míchy Amputace Zrak. postižení DMO Les Autres	Ano	Zařazení nové disciplíny Biatlon. Ukázkově zařazeny také soutěže ve sjezdovém i klasickém lyžování osob s ment. postižením.
1994	Lillehammer, NOR	Poranění míchy Amputace	Ano	

		Zrak. postižení DMO Les Autres		Přidán nový sport sledge hokej.
1998	Nagano, JAP	Poranění míchy Amputace Zrak. postižení DMO Les Autres Ment. postižení	Ano	Zvýšený zájem diváků a médií.
2002	Salt Lake, USA	Poranění míchy Amputace Zrak. postižení DMO Les Autres	Ano	Rekordní počet prodaných lístků předčil očekávání.
2006	Torino, ITA	Poranění míchy Amputace Zrak. postižení DMO Les Autres	Ano	Přidán nový sport Curling na vozíku.
2010	Vancouver, CAN	Poranění míchy Amputace Zrak. postižení DMO Les Autres	Ano	Rozšíření počtu týmů v soutěžích curlingu o další dva.

Příloha č. 4 - chronologický přehled letních a zimních paralympijských her (Brittain, 2009)

A chronology of the Summer and Winter Paralympic Games

Year	Location	No. of countries	Europe	Americas	Africa	Asia	Oceania	No. of Impairment groups athletes included
1960	Rome, Italy	21	16	2	1	1	1	~ 400 SCI
1964	Tokyo, Japan	21	12	2	2	3	2	375 SCI
1968	Tel Aviv, Israel	28	16	4	3	3	2	~ 800 SCI
1972	Heidelberg, West Germany	42	23	7	5	5	2	~ 1000 SCI
1976	Örnsköldsvik, Sweden	16	12	2	1	1	0	198 A, BVI
1976	Toronto, Canada	40	19	10	3	5	3	~ 1650 SCI, A, BVI
1980	Geilo, Norway	18	12	2	1	1	2	299 SCI, A, BVI
1980	Arnhem, The Netherlands	42	22	8	5	5	2	~ 1900 SCI, A, BVI, CP
1984	Innsbruck, Austria	21	16	2	0	1	2	419 SCI, ALA, BVI, CP
1984	Stoke Mandeville, UK & New York, USA	41	19	10	3	6	3	~ 1100 SCI
		45	25	6	3	9	2	~ 1700 ALA, BVI, CP
1988	Innsbruck, Austria	22	17	2	0	1	2	377 SCI, ALA, BVI, CP
1988	Seoul, South Korea	60	27	11	4	16	2	3058 SCI, ALA, BVI, CP
1992	Tignes-Albertville, France	24	18	2	0	2	2	365 SCI, ALA, BVI, CP
1992	Barcelona, Spain & Madrid, Spain	83*	33	16	11	20	2	3001 SCI, ALA, BVI, CP
		75	28	22	13	11	1	~1400 ID
1994	Lillehammer, Norway	31	24	2	0	3	2	471 SCI, ALA, BVI, CP
1996	Atlanta, USA	103	41	18	16	25	3	3261 SCI, ALA, BVI, CP, ID
1998	Nagano, Japan	31	22	2	1	4	2	561 SCI, ALA, BVI, CP, ID
2000	Sydney, Australia	122*	41	20	20	33	7	3882 SCI, ALA, BVI, CP, ID
2002	Salt Lake, USA	36	25	3	1	5	2	416 SCI, ALA, BVI, CP
2004	Athens, Greece	135	42	24	28	36	5	3808 SCI, ALA, BVI, CP
2006	Torino, Italy	38	25	4	1	6	2	474 SCI, ALA, BVI, CP
2008	Beijing, P.R. China	146	45	24	30	40	7	3951 SCI, ALA, BVI, CP

* Includes a group entitled independent Paralympic athletes. Bold = Winter Paralympic Games. SCI = Spinal cord injury, A = Amputee, BVI= Blind and visually impaired, CP = Cerebral palsied, ALA = Amputee and les autres, ID = Intellectually disabled

11. Letní Paralympijské hry - Sydney 2000

122 států, 3824 sportovců, z toho 57 našich, 2 spoluhráči boccii, 1 vodič nevidomého

Sporty s českou účastí: atletika, boccia, cyklistika, lukostřelba, plavání, stolní tenis

Medailový zisk: 43 medailí (15-15-13)

Česká republika se umístila v celkovém pořadí států na 11. místě

Přehled medailistů:

Roman MUSIL (atletika a cyklistika):	zlatá ve vrhu koulí (kat. F33, berle/vozík) zlatá v hodu oštěpem zlatá v cyklistické časovce 1,9 km (Div.2 - trikykly) stříbrná v hodu diskem bronzová v cyklistické časovce 5,4 km
Jiří JEŽEK (cyklistika):	zlatá v pevném kilometru na dráze (LC2) zlatá ve stíhací jízdě 4km na dráze stříbrná v silničním závodě na 63,7km
Martina KNIEZKOVÁ (atletika):	zlatá v hodu diskem stříbrná v hodu oštěpem (F52-54)
Ivana KUMPOŠTOVÁ (plavání):	zlatá na 50 metrů prsa (SB14) stříbrná 50 metrů znak (S14)
Martin NĚMEC (atletika):	zlatá v hodu diskem stříbrná ve vrhu koulí (F55, paraplegie)
Jana HOFFMANOVÁ (plavání):	zlatá na 50 metrů v. zp. bronzová na 100 metrů v. zp. bronzová na 50 metrů znak (S3, kvadruplegie)
Martin KOVÁŘ (plavání):	zlatá 50 metrů znak bronzová 100 metrů v. zp. (S3, kvadruplegie)
Jolana DAVIDKOVÁ (stolní tenis):	zlatá ve dvouhře (T10, postižení HK)
Ivan KARABEC (stolní tenis):	zlatá ve dvouhře (T10, postižení HK)
Milan KUBALA (atletika):	zlatá v hodu diskem (F36)
Michal STEFANU (stolní tenis):	zlatá ve dvouhře (T4, paraplegie)
Zdeněk ŠEBEK (lukostřelba):	zlatá v olympijské sestavě (W1, kvadruplegie)
Vladimíra BUJÁRKOVÁ (atletika):	stříbrná v hodu diskem (F37)

Družstvo mužů ve stolním tenisu tělesně postižených: (Miroslav CINIBULK, Pavel ČECH, Ivan KARABEC, Vladimír MAŠEK)	stříbrná (T10)
Družstvo žen ve stolním tenisu tělesně postižených: (Jolana DAVÍDKOVÁ, Jana MOJOVÁ, Eva PEŠTOVÁ, Michaela ŽÁKOVÁ)	stříbrná (T6-T10)
Družstvo mužů ve stolním tenisu tělesně postižených: (Tomáš PŘIBYL, Martin ZVOLÁNEK)	(T1-2, kvadruplegie)
Roman KOLEK (atletika):	stříbrná v hodů diskem (F38)
Kateřina LIŠKOVÁ (plavání):	stříbrná na 50 metrů znak (S5)
Petr NOVÁK (atletika), vodič Petr VOCILKA	stříbrná v běhu na 100 metrů (T11)
Rostislav POHLMANN (atletika):	stříbrná v hodů oštěpem (F57, postižení DK)
František PŮRGL (atletika):	stříbrná v hodů diskem (F54, paraplegie)
Josef ŠTIAK (atletika):	stříbrná v hodů oštěpem (F56, vysoká amputace)
Kateřina COUFALOVÁ (plavání):	bronzová na 200 metrů polohový závod (SM9)
Družstvo mužů ve stolním tenisu tělesně postižených: (František GLAZAR, Michal STEFANU, Lubomír TRČKA)	bronzová (T4, paraplegie)
Pavel MACHALA (plavání):	bronzová na 50 metrů volný způsob (S9)
Jitka PIVARČIOVÁ (stolní tenis):	bronzová ve dvouhře (T5, paraplegie)
Jan POVÝŠIL (plavání):	bronzová na 100 metrů volný způsob (S4, kvadruplegie)
Michal STARK (cyklistika):	bronzová ve stíhacím závodě na 4 km (LC1)
Věra STILLNEROVÁ (plavání):	bronzová na 50 metrů motýlek (S14)
Aleš ŠVEHLÍK (atletika):	bronzová v běhu na 5000 metrů (T38)
Martin ZVOLÁNEK (stolní tenis):	bronzová ve dvouhře (T2, kvadruplegie)

Pořadí států podle zisku medailí:

Pořadí	Stát	Zlato	Sříbro	Bronz
1.	Austrálie	63	39	47
2.	Velká Británie	41	43	47
3.	Španělsko	39	30	38
4.	Kanada	38	33	25
5.	USA	36	39	34
6.	Čína	34	22	16
7.	Francie	30	28	28
8.	Polsko	19	22	12
9.	Korea	18	7	7
10.	Německo	15	42	38
11.	Česká republika	15	15	13
12.	Japonsko	13	17	11
13.	Jihoafrická republika	13	12	13
14.	Rusko	12	11	12
15.	Nizozemsko	12	9	9
16.	Írán	12	4	7
17.	Mexiko	10	12	12
18.	Itálie	9	8	10
19.	Dánsko	8	8	14
20.	Švýcarsko	8	4	8
21.	Hongkong/Čína	8	3	7
22.	Nigérie	7	1	5
23.	Egypt	6	11	11
24.	Brazílie	6	10	5
25.	Nový Zéland	6	8	3
26.	Portugalsko	6	5	4
27.	Tunisko	6	4	1
28.	Bělorusko	5	8	10
29.	Švédsko	5	6	10
30.	Thajsko	5	4	2
31.	Irak	5	3	1
32.	Maďarsko	4	5	14
33.	Řecko	4	4	3
34.	Kuba	4	2	2
35.	Ukrajina	3	20	14
36.	Slovenská republika	3	5	5
37.	zkrat	3	2	1
38.	Alžírsko	3	0	0
39.	Rakousko	2	7	6
40.	Norsko	2	6	7
41.	Island	2	0	2
42.	Belgie	1	4	4
43.	Finsko	1	3	6
44.	Tchaj-wan	1	2	4

Příloha č. 6 - Paralympijské logo

Logo 1989-1994

Logo 1994-2003

Logo 2003

Příloha č. 7 - Vlajka IPC

